

حقوق تعیین داد شود باطفال مردمان بی بضاعت که بطور مسابقه انتخاب واعزام شوند

رئیس آقای روحی (اجازه)

روحی - بنده عقیده دارم که باید محصلینی که میفرستند با رويا بطور مسابقه باشد و بیشتر هم از طبقه سوم انتخاب شوند چون این طبقه متول ندارند بلکه لااقل از از ایشرا بتوانند اولاد خودشان را برای تحصیل بفرستند و یک استفاده میکنند

مخبر - آن پیش نهادی که حالا آقای داور تقدیم کردند بنده خودم و چهار پنج شش نفر از آقایان هم آنرا امضا کرده اند همان پیش نهاد نظریه جنبایالی را هم تأمین میکند ولی این مربوط بسال آتی است شرایط مسابقه و غیره هم در آنجا نوشته شده است.

بآن پیش نهاد مراجعه فرموده و اگر مایل باشید ضمن آن پیش نهاد را امضا بفرمائید چون از باب امتثال گذشته است و عملی نیست.

موافقت قیام فرمایند.

(چند نفر قیام نمودند)

رئیس - آقایان را چه خواهد بود؟
آقایان - بفرمایند.

بنده در قلم ۱۸ ماده دوم قانون بودجه

پیش نهاد مینمایم؛

اول معارف تحصیل جزء بودجه معارف منظور گردد؛

دوم بمناسبت جهانی که برقراری

شهریه و وظایف را ایجاد کرده بوزارتخانهها تقسیم گردد.

سوم چنانچه علت برقراری شهریه و

وظایف صرف استیصال و پیرشانی گیرنده شهریه باشد جزء بنده حوزه اقتا گرفته

شهریه و وظایف گردد

رئیس - بفرمائید

آقایان - بفرمائید

که کله (شهریه و وظایف) از بودجه مملکت

و ناموس مملکت خارج شود

البته از طرف دیگر میخواهم عرض

کنم کسانی که استحقاق و جهتی از جهات

قانونی پولی از دولت میگيرند از آنها سلب

کنند و ندهند

دولت است که باید جزو وزارتخانه مربوطه شود

مثلا اگر دراجع بوزارت داخله است جزء بودجه وزارت داخله اگر چنانچه مراجع بوزارت خارجه است جزء بودجه وزارت خارجه منظور شود.

همینطور سایر وزارتخانه هارقتی این اصل رعایت شد.

طبیب کتاب شهریه و مستمري از بین میرود و بر میگردد بوزارت خانه مربوطه و حقوق آن شخص که در آن وزارتخانه

مربوطه يك خدمتی بمملکت کرده مستحق حقوق شده است در جزء بودجه همان جا منظور شود.

همینطور بنده اینجا پیشنهاد کردم خرج تحصیل چون مربوط بوزارت معارف است جزء بودجه معارف منظور شود بطوری

که بنده اطلاع پیدا کرده ام این خرج تحصیل هم عبارت از این است که آقایان

مستخدم دولت بودند همین که فهمیدند مطابق قانون نمیتوانند از ذریع حقوق بگیرند

آمده اند و حقوق دیوانی شان را باسم خرج تحصیل اولادها شان منظور کرده اند و در

سال مبالغ هنگفتی از خزانه دولت باسم حقوق شخصی و خرج تحصیل میگيرند

(ملاحظه بفرمایید که از طرف دیگر بواسطه سابقه کارشان يك

و آفازاده هاشان را میفرستند بفرنگ)

غرض این است که پیش نهاد کردم این

خرج تحصیل بر گردد جزء بودجه معارف بشود اگر در واقع استحقاق دارند داده

شود والا قطع نمایم

مخبر - کلاما مقصود آقا را نفهیدم

ولی يك قسمت از فرمایشاتان بیشتر بآمال

شبه بود هنوز مانده است بگوئیم بیکریه

مستمری و شهریه را از قاموس و بودجه

این مملکت برداشت

چرا برای اینکه فلسفه دادن مستمري

و شهریه هاش آن دو اصلی نیست که قادر

نظر گرفته و فرمودند که یکی از استحقاق

گرفته است و یکی وسایلی داشته و برقرار

کرده

خیر اینطور نیست

يك اشخاصی در نتیجه خدمت ۲۰

بنده عرض نمیکند که در تمام اقالم شهریه و مستمری يك نفر یا ۴ نفر یا ۵ نفر نیست که استحقاق نداشته باشند ولی وجود این ۴ یا ۵ یا بیست نفر دلیل بر این نیست که بایست یا هزار یا دوهزار نفر که در نتیجه خدمات و زحمات یا اینکه بعضی هایدشان یا پسران در راه خدمت کشته شده و این شهریه ها در حقیقت برقرار شده است و مجلس هاتریم تصویب کرده اند حقوقشان از بین برود و این لغت از قاموس ما برداشته شود.

ملاحظه کنید ببینید در دوره اول اگر جنابالی بخواهد يك خدمتی بر دارید همانطور که خودتان فرمودید يك

عده معصلین بروند بار و بار در تحت سرپرستی وزارت معارف باشند.

خوبست پیشنهادی را که آقای داور امضاء کرده اند حضرت عالی هم آنرا ملاحظه و امضا بفرمائید.

نظر جنابالی هم از اول سال آتی تأمین خواهد شد و این يك سال هم اگر بی

چاداده شده است روی هم و اگر هم بجا

داده است امسال هم داده شود.

آقایان - بنده توضیح مختصری دارم.

رئیس - میخواهد توضیح نظامنامه بدهید؟

آقایان - بله

رئیس - راجع بکدام ماده؟

آقایان - راجع بآن ماده که مربوط باین است که آقای مغیر از عبارت بنده

درست استفاده نکرده

بنده عرض کردم که يك قسمت عده از شهریه ها مستند بخدمتی است که از برای مملکت کرده اند.

بنابراین توضیحات آقای عداد السلطانه مربوط به ارباض بنده نبود.

رئیس - رأی میگیریم بقبایل توجه بودن پیشنهاد آقای آقا شیخ دلال آقایان

که موافقت قیام فرمایند

(عده قلی قیام نمودند)

رئیس - قیام فرمایند

آقای طهرانی قرائت میشود

(شرح آتی قرائت شد)

بجای پیشنهادی که تقدیم شده است کلیه شهریه های دوره های قوت حذف شود و

اشخاصی که مستحق خدمت هستند حقوق دریاوت دارند و اشخاصی که مستحق هستند و تال

کون شهریه میگیرند دولت ملحق بجده پیشنهاد مجلس نموی تا پس از تصویب داده شود.

هم چنین مجلس های دوره اول دوم و سوم چهارم بیشتر از این مجلس وارد در

جزئیات این اعلام شدند.

استحقاق و ایافت و خدمت بملك و ملت نبود.

کجا روست که ملت فقیر ایران زحمت بکشد و باشخاص نالایق حقوق بدهد

ما اشخاصی که لایق هستند گمان نمی کنم هیچیک از افراد این مملکت دارای هر مسلك سیاسی هم باشند منع کنند که نسبت باشخاص لایق و خدمت گزار با اشخاصی که

آنها باین آب و خاک خدمت کرده اند حقوق بدهند.

ملاحظه کنید ببینید در دوره اول چند شهریه بوده در دوره دوم چقدر و در دوره سوم چقدر و در دوره چهارم چقدر شده

اگر ما بخواهیم باین ترتیب جلو برویم دین هر مجلس سه ماه یا پنج ماه فاصله باشد باید تمام بودجه مملکت را

صرف شهریه ها کنیم.

در يك موقعی مبلغ شهریه ها پنج هزار تومان بود بیکریه دیدیم پنج هزار تومان شده است.

بنابراین وزارت که بدهد در دوره های قوت روی کار میآیند باید بدانند که ملت بخادمین خود حقوق میدهد نه بآن کسانی که بواسطه خاطر يك حلمات یا يك گفتگو هائی برای این که صدایشان در نیاید

در نیاید و حرف نزنند بآنها حقوق بدهند و آن وقت بگویند هر کاری که میخواهیم می کنیم و هر قراردادی که می خواهیم می بندیم.

بنا بر این بنده پیشنهاد کردم اشخاصی که در دوره های قوت برایشان حقوق معین شده است آنها را از سایرین تفکیک کنند

و بآنها ما رأی نمی دهیم و نسبت سایرین هر کدام که مستحق خودشان و آبا و اجدادشان بمملکت خدمت کرده اند برای آنها با کمال افتخار رأی میدهم بلکه دو مقابل آنها بدهند

اما اشخاصی که فقط در تحت تأثیر تهاجم بدولت یا سکوت در موقعی که استقلال مملکت مورد مخاطره است آنها لایق از برای گرفتن يك پول نیستند

مخبر - البته آقایان متوجه توضیحات آقای طهرانی شدند

این مطالب که جنابالی اینجا فرمودید برای يك اشخاص بی اطلاع بد نبود یا

برای يك اشخاص عوام در يك جائی کفر آنس بدهند بد نبود ولی در مجلس شورای ملی از طرف يك نفر نمابند و برای

یک عده اشخاصی که عه حقایق مطلب را میدانند ابتدائاً متعلق نداشت

جنابالی داخل شدید در يك موضوعی که می فرمائید کله شهریه هائی که در دوره قوت داده شده لغت شود

اگر مراجعه بقانون فرموده بودید

اگر این اندازه مجال داشتید که قانون شهریه هائی که از دوره چهارم مجلس گذشته

ملاحظه میفرمودید میدیدید که در اینجا نوشته شده است در ماده اول شهریه هائی که بدون تصویب مجلس شورای ملی باشد منسوخ و هر گونه تصدیقاتی که در این مورد در ایام قوت گرفته شده است لغو است

اگر مراجعه باین ماده میفرمودید آن وقت این فرمایشات را که يك قسمتش ابتدائاً مربوط بشهریه و مستمري نبود تغییر فرمودید

یک قسمت دیگر فرمودید در دوره اول شهریه چه قدر بوده در دوره دوم چقدر سوم چقدر و اگر باین ترتیب پیش برویم چقدر میشود این راهم اشتباه

فرمودید

در دوره اول که خودتان هم اقتضای عضویت داشتند چهار هزار تومان مستمري بود

حالا که آن قدر شده تمام در نتیجه ایام قوت است

در همان دوره قوت اگر يك مستمري يك کسی میدادند در عرض بیکده تمام يك تصویب نامه صادر کردند تومانی پنج هزار داده شود و بیکریه تصویب نامه صادر کردند

تومانی دوریال داده شود این است که چهار هزار مستمري رسید ما است بهشت هزار تومان

این هم شاید پنج هزار تومان یا صد هزار تومان در عرض کمتر شود پس این فرمایش جنابالی متعلق نداشت

و يك قسمت دیگر فرمودید يك اشخاصی در نتیجه تهاجم بدولت شهریه گرفتند

اینها اسم ندارند خوب بود برای مثل یکی اش را اسم میبرید که آقایان بدانند

رئیس - پیشنهاد ختم جاسه شده است از طرف آقای مقوم المملك

بفرمائید

مقوم المملك - نظر باینکه شب جمعه است بنده پیشنهاد کردم جلسه يك قدری زود تر ختم شود

(خنده نمایندگان)

رئیس - آقای روحی مخالفند؟

روحی - بله

عرض میکنم چندین فقره پیشنهاد بوده است در جلسات قبل مخصوصاً جلسه

که آقای رئیس هم تشریف نداشتند پیشنهاداتی از طرف شاهزاده سلیمان میرزا

و غیره شده و همه آنها در مورد این ماده بوده و باید در باره اش رأی گرفته شود

این ماده چندین جلسه وقت مجلس را گرفته است و میخواهند باز هم در آتی

همینطور بکنند بلکه بتوانند این شهریه ناهنجار را تصویب کنند

بنده جداً مخالفم با ختم جلسه و عقیده ام اینست که باید همین امشب این ماده تمام

بشود و باره و برای گرفتن شود کی رأی میدهد و کی رأی نمیده

رئیس - آقایانی که تصویب میکنند جلسه ختم شود قیام فرمایند (عده قلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد

رأی گرفته میشود بقبایل توجه بودن پیشنهاد آقای طهرانی آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قلی برخواستند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد شاهزاده شیخ الرئیس (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می کنم: کلبه مستمریات و شهریه ها که قبل از مشروطیت بوده در مجلس اول تصویب کرده با شهریه هائی که از پنجاه گانه گذشته این دو قلم از کل تجزیه

شود و بقیه شهریه های زمان قوت جدا شود

معتمد هاشم میرزا شیخ الرئیس - نظر بنده و آقایان معتمد یعنی آنچه بنظر بنده

میرسد نظر آقایان در دو طرف افراط و تفریط واقع شده است

یک مطلبی را اول باید در مد نظر گرفت و آن این است که قسمت کنیم بيك اشخاصی ولو اینکه وقت هم باید بصرف صحیح برسانم

ولی وقتی که بنده اجازه دادند از يك کسانی بگیریم و بيك کسانی بدهم باید هر دو طرف را مراعات کنیم و بآن شدت که آقایان تصور می کنند نباید تصور کرد که بدون هیچ اشکالی می شود پنج

هزار در روز تصویب کنیم از يك اشخاصی بگیریم و بيك اشخاصی بدهیم باین جهت بنده نظری که مخصوصاً دارم این است که فرقی می گذارم بین مستمریات و شهریه هائی که قبل از مشروطیت بوده است و در مجلس اول تصویب شده است یا در مجالس دیگر ترتیب قانونی که دولت پیشنهاد کرده است و با مقدمه که مشتمل بر اراده بوده و از مجلس گذشته اینها را فرقی می گذارم با

شهریه هائی که در دوره های قوت گرفته شده اینها هیچ شبیه نیست بجهت اینکه بيك وقت بيك تصدیقاتی بوده است و دولت مصالحت دانسته است که صد تومان یادوست تومان

پورته فلان ژاندارم یا پلیس که کشته شده داده شود مجلس هم تصویب کرده است که تا سن بیست و يك یا بیست و دو سالگی بدهند

اینها را بنده با مستمریات قدیم از اقسام دیون عمومی می شمارم و اگر چنانچه

هر سال مجلس از نقطه نظر بودجه تصویب میکند از مد نظر اجازه پرداخت در سال جاری است ولی در ایام قوت بنده نمی دانم

از چه نقطه نظری بوده است که بعضی دولت هاشهریه داده اند

اصلاً مجلس شورای ملی و وکیل که معتقداً مداخله در امر مالبه مملکت میکند

و بيك حق بزرگی داده که حتی مجلس سنا هم این حق را ندارد و این حق فقط از مختصات مجلس شورای ملی است بنام این حق خودش رامتزلزل کند و اجازه بدهد که در غیبت او بيك اشخاصی بيك شهریه هائی بدهند بعد بیاورند و از مجلس بگذرانند

اما راجع بآن ماده که آقای عداد السلطانه تذکر دادند بنده هم خودم در مجلس چهارم بودم و میدانم ولی این اجازه پرداخت از نقطه نظر بودجه سالیانه است و دلیل نمیشود که چون آن سال بنده رأی داده ام تا اینجا

سال دیگر هم باید رأی بدهم و بعضی از شهریه ها چون مقدمات قانونی را طی نکرده و بر طبق قانون اساسی مراتب معین را طی نکرده است

باید بمجلس پیشنهاد شود و حتی بيك قسمت از این شهریه ها را اگر امروزه دولت پیشنهاد کند بنده قبول میکنم ولی

يك قسمت هائی هم هست که نمیتانم چه باید بشود در حال باید بطرز قانونی اینها بمجلس پیشنهاد شود

علی ای حال چون در موقع رأی دادن بنده تکلیف خودم را ندانم عقیده دارم تجزیه شود و باقلامی که مقدمات قانونی را طی کرده و از مجلس گذشته است رأی بدهیم

و مستمریات و شهریه های ایام قوت را هم موافق بشوم بایش نهاد بعضی از آقایان که مراجعه شود بيك کمیسیون منتخب از شعب و رسیدگی شده بعد جدا جدا رأی بدهیم باین جهت بنده از نقطه نظر حق آزادی در رأی خودم این پیشنهاد را تقدیم کردم که این دو قسمت تجزیه شده و بعد رأی بدهم والا متنع میشود

مخبر - بنده نمیتوانم این تجزیه را از طرف کمیسیون قبول کنم و تمجب میکنم از حضرت والا و همانطور که خودشان فرمودند در دوره چهارم ما هم در کمیسیون

بودیم برویم و خودشان هم بیکریه از ما مورین رسیدگی باین عسار بودند که به اعلام

شهریه هار رسیدگی کنند و خودشان هم یکی از اشخاصی بودند که در همان دوره رأی دادند به مستمري و شهریه هالان هم از ایشان

حاضر است و اگر انکار کنند ممکن است بفرستیم از اداره بیاورند در اینصورت حالا

يك پیشنهاد غیر عملی میکنند که ما باید لااقل يك ماه چهار روز در کمیسیون صرف وقت کنیم و این اقدام را از هم تفکیک کنیم

آنها در این موقع که سال باختر رسیده است و هفت ماهم رأی داده شده نمیتانم چه صورتی پیدا میکند

رئیس - آقایان بیکریه پیش نهاد شاهزاده شیخ الرئیس را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده قلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

سید یعقوب پیشنهادتان راجع بکدام ماده است؟ در ضمن قانون بودجه که نمی شود

باز تقریباً دو است و کسری هزار تومان باقی مینماند و لااقل این مبلغ میتواند بيك کسری بمعارف ما بکنند که از سال گذشته عقب نماند

ریالی بود

نسبت بيك قانون دیگری بیش نهاد کرد

آقای سید یعقوب پس میگیریم

رئیس - نسبت بمستمریات پیش نهادی از طرف آقایان سلیمان میرزا و شیروانی و مدیر المملک رسیده که مستمريانی که توامانی تومان داده میشود توامانی دو ریال داده

شود (خطاب سلیمان میرزا) بفرمائید سلیمان میرزا - بنده در جلسه که این مطلب مطرح بود و مجلس بریاست آقای

نایب رئیس اداره میشد توضیح مفصلی راجع باین قضیه عرض کردم معلوم مجدداً مقتصری برش آقایان میرسانم

بنده سه پیشنهاد تقدیم کردم - هلنش هم این است که امسال بعقیده بنده مبلغ

کلی از بودجه معارف کسر شده منتهی در صورت ظاهر بتوان کسری چیزی کاسته نشده یکی مساعدت هائی که بمعارف ابلات و ولایات در سال گذشته میشده است امسال نخواهد شد و بعنوان مالیات مملکتی ضبط

مالیه خواهد شد

مثلا بيكی از آنها يوطی پنج شاهی گیلان است امسال دیگر معارف گیلان

بآن يوطی پنج شاهی اداره نخواهد شد و همین هشتصد هزار تومان باید اداره شود

يکي دیگر بیست هزار تومان اوقاف است که پارسان جزو معارف بوده

است و اگر امسال کسرت شود بيك کسری تازا است

دیگری افتتاح مدرسه صنعتی است که آنها حق خودشان را امسال خواهد گرفت

هفتاد هشتاد سال گذشته قریب هفتاد یا بیست و دو هزار تومان از محل نیم عشر اوقاف بمدارس کرمان و عراق و بعضی

نقاط دیگر داده می شد که اگر امسال آنها مصروف بود

دولت خواهد شد و معارف آن حدود از محل همین هشتصد هزار تومان باید اداره شود

بنابراین این از برای اینکه امسال معارف از سال گذشته عقب تر نرود

باید بيك معنی از برایش پیدا کنیم و آن معنی را بنده بنظر خودم تأمین کرده بودم

یعنی اگر آن سه پیشنهاد بنده تصویب شود مبلغ دو بیست و پنجاه و هشت هزار تومان از محل این پیشنهادات بیدار میشود

البته همانطور که آقای داور فرمودند بيك قسمت از این اشخاص که حقوق مستمري و شهریه دارند شاید مشغول کار باشند و

فرضاً از این باب مبلغ پنجاه هزار تومان کسرت شود

باز تقریباً دو است و کسری هزار تومان باقی مینماند و لااقل این مبلغ میتواند بيك کسری بمعارف ما بکنند که از سال گذشته عقب نماند

ریالی بود

در کتاب مستمریات که به مجلس آورده اند تقریباً چهل هزار اسم است وقتی دقت بفرمایند قریب سی و هفت هشت هزار نفر از آنها تومانی دو ریال میگردد و مقدار خیلی خیلی که اسمی شان هم همین است تومانی تومانی می گیرند در هر حال این مستمریات بهر فلسفه که داده می شود بهتر این است که بطور تساوی و یک نواخت ب همه داده شود اگر هم مستحق هستند ب همه بیک میزان داده شود اگر هم در مقابل خدمت می گیرند باز بطور تساوی بگيرند بهتر است.

جلسه ۹۷ صورت مشروح مجلس یوم شنبه ۲۸ قوس ۱۴۰۳ مطابق ۲۳ جمادی الاولی ۱۳۴۳ مجلس یکساعت قبل از غروب بریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس تشکیل شد صورت مجلس یوم پنجشنبه بیست و ششم قوس را آقای انبال الممالک قرائت نمودند **نایب رئیس** - آقای بهجانی (اجازه)

آقای سید احمد بهجانی - چون بنده زانایب بی اجازه نوشته اند خواستم تذکر بدم که بنده اجازه گرفته بودم و بوسیله یک مشروحی که همان روز عرض کرده بودم تحصیل اجازه کرده بودم اجازه بنده منظور شده است **نایب رئیس** - از کمیسیون تحقیق خواهواصلاح میشود آقای آقا سید یعقوب (اجازه) **آقا سید یعقوب** بنده قبل از دستور عرض دارم **نایب رئیس** - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - چون در صورت مجلس بنده راجعه دیر آمدگان بی اجازه نوشته اند خواستم تذکر بدم که بنده اجازه خواسته بودم و ضمناً توسط مقام نیابت ریاست خواستم با آقایان منشی ها تذکره داده شود که صورت مجلس را روشن تر و واضحتر قرائت فرمایند

چون در هر جلسه باید صورت مجلس سابق تصویب شود و تصویب صورت مجلس تصویب تصویبات سابقه مجلس است و تصویب هم منوط ب فهمیدن عبارات صورت مجلس است و در صورتی که شمرده قرائت نشود اسباب زحمت میشود **نایب رئیس** - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین - چون مذاکرات مجلس موافق آن ترتیباتی که در قانون اساسی هست در روزنامه رسمی منتشر نمیشود راجع بان پیشنهادیکه بجهت تفصیح مضارح محصلین بنده در جلسه گذشته کردم که رقم معینی در بودجه برای آن منظور شود چون آقای مخبر قبول کردند که در بودجه سه آتی منظور شود باین جهت بنده پیشنهاد خود را مسترد داشتم در صورت مجلس فقط نوشته شده است که بنده پیش نهاد را مسترد داشتم و نوشته نشده است چرا مسترد داشتم چون آقای مخبر قبول کردند که در بودجه سه آتی منظور شود باین جهت بنده مسترد داشتم

نایب رئیس - گمان میکنم آقای مخبر نتوانند قبول کنند در بودجه سه آتی نوشته شود شاید اظهار کرده اند در بودجه سه آتی نظریه سرکار را ملاحظه کنند در صورت مجلس دیگر مخالفی نیست (اظهاری نشد) **نایب رئیس** - صورت مجلس تصویب شد آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم بمرض آقایان برسانم و در واقع استرحام کنم آن روز را راجع ب مستخدمین جزء بنده یک تبصره پیشنهاد کردم ولی آقایان وزراء فرمودند که پیشنهاد لازم نیست چون حقوق مستخدمین جزء داده شده است امروز مخصوصاً بنده تحقیق کردم یعنی بنده اطلاع دارم که حقوق آنها هنوز داده نشده است

این مستخدمین جزء بپاره در این سیاه زمستان که حقوق آنها بیش از این بزرده تومان و هجده تومان و بیست تومان تماماً منظر هستند که این بودجه بگذرد

حالا خواستم بمرض آقایان برسانم که امروز یک اقدامی فرمایند که این بپاره ها در این سیاه زمستان نتوانند اقلای یک دغالی تهیه کنند و این مسئله را از آقایان مسترحام می کنم که یا امروز این بودجه را بگذرانند یا یک پیشنهادی بکنند که حقوق این مستخدمین جزء را بپردازند همان طور که بعضی زقوقات را تصویب کرده اند مال آنها را هم تصویب کنند که بپردازند در واقع این یک القاس و یک استرحامی است که از آقایان می کنم یا با آقایان روزانه تذکره داده شود که حقوق مستخدمین جزء را بپردازند در واقع این یک مقتضی است و بنده خود مخالف باین تمیزی هستم و در بودجه و تشکیلات ملکیتی نیاید تمیزی شود و حقوق اعضا ادارات باید بطور تساوی داده شود ولی خواستم عرض کنم که خوب است که آقایان همتی فرمایند که بلکه امروز بودجه بگذرد که حقوق این مستخدمین بپارچه را بدهند

نایب رئیس - آقای عبدالملک (اجازه) **عبدالملک** - آقای آقا سید یعقوب آنموضوعی را که بنده میخواستم عرض کنم اجلاً فرمودند چون ما تمایل داریم بااعضاء ادارات و ضمیمات آنها را میداییم و ماده سوم بودجه هم در واقع مقید کرده است که تا وصول بودجه های تفصیلی حقوق وزراء نتوانند حاصل باشد تا برج میزان تصویب شده است و گمان نمی کنم مابقی برای پرداخت آن باشد باین حال آنرا هم نداده اند حالاً اگر بهمه داده نشده بود تأثیر یکمده را فراهم

نمی کرد برای این که میدیدند هم در مضیقه هستند و تحمل می کردند ولی این تمیز بعضی ها حقوق میگیرند و بعضی هائی میگیرند بیشتر حس مطالبه حقوق آنها را تعریک میکند این است که بنده تقاضای کنم لامحاله آن قسمتی که در دست مجلس شورای ایلی است یعنی بودجه حاضر را از دست بگذرانند چون باید کلیه وزارتخانه ها بودجه های تفصیلی خودشان را بوزارت مالیه بفرستند و همه آن ها منتظرند که این بودجه که مطرح است بگذرد

بعلاوه بایستی این بودجه بگذرد تا این رای را به قرار بدهند برای بودجه سال بعد و اینکه بنده در جلسات قبل مخالفت میکردم با بخت جلسه برای این بود که این بودجه زودتر بگذرد و این بهانه یاد واقع علنی که سبب شده است بودجه تفصیلی بوزارت مالیه نیاید ازین برود

بعلاوه خواستم یاد آوری کنم که از طرف مقام ریاست بنا به ریاست تذکره داده شد که بعضی ازین برداشته میشود یا ندهند

آقا سید یعقوب - وارد دستور شویم **نایب رئیس** - پیشنهادهایی راجع ب ماده ۱۲ مطرح بود در پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا مذاکرات شد و حالا باید برای بگرییم (بعضی از نمایندگان قرائت شود)

نایب رئیس - دوسه مرتبه قرائت شده و توضیحات لازم هم داده شده بازم قرائت میشود (سهمقره پیشنهاد از طرف شاهزاده سلیمان میرزا شرح دیل قرائت شد)

متا متنیع ریاست مجلس شورای ایلی نظر باینکه باید یک ملکیتی باید صرف حوائج ضروریه اهالی گردد و گمانیکه میتواند زندگانی خود را شخصاً اداره نمایند محتاج بگرفتن مستمری شهریه بقریه نیستند نظر باینکه توسعه معارف و مخصوصاً تحصیل ابتدائی کمال لزوم را دارد و بواسطه کسی هایدات ممکن نشده است که در دهه الهسته بر اعتبارات وزارت معارف افزوده شود و متأسفانه مبلغی هم کسر شده - **نایب رئیس** - آقای عبدالملک (اجازه)

گرفته شود و بقیه را در صورت موافقت مخصوص مدارس ابتدائی ایالات و ولایات نمایند **۲- وزارت مالیه مجازات نرخ کلبه مستمریات را در هفدهم سنه ۱۳۰۳ دوریال معسوب نماید** **۳- مستمریات ۲۳ قلمیکه در ۱۳۰۱ از تومان تومان بتومانی دوریال تنزل یافته از هفدهم سنه منقطع مینماید** **۴- اشخاصیکه اسامی آنها زیلا ذکر میشود مستمریات شهریه آنها منقطع است از مستمریات تومان تومان** **ن اهزاده صادم الدوله - هزار و صد و بیست تومان** **شاهزاده ظفر السلطنه هزار و هشتصد و سه تومان و سه قران** **فخر الدوله هزار دویست تومان** **شاهزاده کامران میرزا دوازده هزار و چهار صد و نود و هشت تومان** **موتق الدوله سه هزار تومان** **از مستمریات تومان پنج قران** **اردشیر میرزا پسر ظل السلطان هفت صد تومان** **سر دار معتمد هزار و سیصد و نود تومان** **بدر الدوله دختر ظل السلطان سیصد تومان** **نیپوز میرزا پسر ظل السلطان هفت صد تومان** **میرزا حسنخان احتشام حضور هزار تومان**

تجدید الدوله هزار و پنجاه و هفت تومان و هشت قران و کت السلطنه دختر ظل السلطان سیصد تومان **فیروز میرزا پسر ظل السلطان هفتصد تومان** **قمر الدوله دختر ظل السلطان سیصد تومان** **کوکب السلطنه دختر ظل السلطان سیصد تومان** **حاج امین الدوله - سه هزار تومان** **از شهریه ها** **ایر بهادر جنگ - صد و هفتاد تومان** **امیر کبیر یانصد تومان** **انوشیروان میرزا هشتاد تومان** **انو شیروان میرزا بیست و پنج تومان** **شاهزاده سالار الدوله یا نصد تومان** آنچه کسر خواهد شد بطور خلاصه از فراز ذیل است

از مستمریات اشخاص تومان تومان - نوزده هزار و شصت و هشتاد و یک تومان و سه قران **از مستمریات اشخاص تومانی پنجقران** - چهار هزار و هفت صد و بیست و سه تومان و هفت قران و ده شاهی از حذف ۲۳ قلم ماده واحده نه هزار و نه صد و دوازده تومان و یک قران و پانصد و دینار از حذف اشخاص شهریه بگیرها - هجده هزار و پانصد و چهل تومان **از تمیز نرخ تومان تومان بدر ریال** - صد و هشتاد و یک هزار و شصت و

شازده تومان و یک قران از تمیز نرخ تومان پنج قران بدریال - بیست و سه هزار و هفت صد و سی و هفت تومان و پنجاه آن جمع کل - دویست و پنجاه و هشت هزار و دویست و ده تومان و نه قران **شیخ محمد علی الموتی - م شهاب - سلیمان محسن - ضیاء الواعظین ۱۹ قوس مقام - منبع نیابت ریاست - بنده پیشنهاد میکنم از اول میزان پیشنهاد بنده منظور گردد - سلیمان محیی ۱۳۰۳** **مقام منبع ریاست مجلس - عون چندین نفر از نمایندگان استحقاق امیر بهادر را اظهار میدارند**

لذا بنده تقاضای استرداد اسم ایشان را از پیشنهاد خود مینمایم - سلیمان محسن - **نایب رئیس** - شاهزاده سلیمان میرزا تقاضا کرده اند در پیشنهاد ایشان قسمت قسمتی را بگرییم **نایب رئیس** - شاهزاده سلیمان میرزا تقاضا کرده اند که نسبت با شخص یکی یکی رای گرفته شود این پیشنهاد ها هم قرائت میشود برای بگرییم (دوقره پیشنهاد دیگر از طرف آقایان سلیمان میرزا و شیروانی بترتیب ذیل قرائت شد) **مقام معترم نیابت ریاست - چنانچه دیروز رئیس مطرح کردند جدا جدا باید رای گرفته شود** **اول راجع بتومان دوریال است که از دستور جلسه قبل مانده است - سلیمان محسن - بنده تقاضا میکنم اسامی تجزیه شده و اخذ رای شود**

ا ب - **شیروانی** **نایب رئیس** - پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا دارای سه قسمت است ولی چون یک پیشنهاد است و بایستی بقابل توجه بودن آن رای گرفته شود در باب تجزیه آن نمیدانم رای آقایان چیست میتوان رای گرفت یا نه **شاهزاده سلیمان میرزا (اجازه)** **سلیمان میرزا - سه پیشنهاد است که بنده روی یک کاغذ نوشته ام دیروز هم آقای رئیس اول قسمت تومانی دوریال را مطرح کردند بنده هم همینطور تقاضا کردم که اول تومانی دوریال مطرح شود بعد سایر پیشنهادها **نایب رئیس** - آقای شیروانی (اجازه) **شیروانی** - این پیشنهادی که حضرت والا فرمودند اگر قابل توجه بشود میباید بکمیسیون بنده هم پیشنهاد کرده ام یک یکی رای گرفته شود هر کدام قابل توجه شد میروید بکمیسیون **علی ای حال بقابل توجه بودن آن که باید رای گرفت****

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب عضو کمیسیون هستند؟ **آقا سید یعقوب** - بنده عضو کمیسیون نیستم لیکن از آقایان اعضاء کمیسیون خواستم سؤال کنم که این چه طور هست هنوز کمیسیون پیشنهاد حضرت والا رای نداده است و پیشنهاد آقای شیروانی فرغ بر آن است **ما باید اول اصل را رای بدهیم بعد داخل فرغ شویم** **بنده عقیده ام این است اول پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا رای گرفته شود چنانچه قابل توجه شود رفت بکمیسیون و از کمیسیون که بر گشت آنوقت باید پیشنهاد آقای شیروانی مطرح شود**

نایب رئیس - بنده هم گمان میکنم چون باید قابل توجه شود باید بگرییم رای گرفته شود اگر قابل توجه شد رفت بکمیسیون از کمیسیون که بر گشت آنوقت امکان است قلم بقلم رای گرفته شود - آقای شریعت زاده - **شریعت زاده** - بنده خواستم عرض کنم این موضوع یک موضوعی است که از نقطه نظر نظامنامه باید حل شود و مطابق نظامنامه هر پیشنهادیکه مورد رای واقع میشود در صورتیکه دارای فقرات جدا گانه باشد قابل تجزیه است خواه رای بقبولیت توجه باشد خواه رای قطعی از این جهت بنده تقاضا میکنم مطابق نظامنامه عمل شود

نایب رئیس - آقای مدبر الملک (اجازه) **مدبر الملک** - بنده تصور میکنم در توضیحاتیکه خود حضرت والا فرمودند گویا اینطور فرمودند که پیشنهاد من سه قسمت دارد و میتوانستم روی ۳ کاغذ بنویسم ولی نظر باین که عجله داشته اند روی یک کاغذ نوشته اند و بعضی پیشنهادها قدیم شده است که تقریباً جدا است مثل پیشنهادی که بنده قدیم کرده ام بعقیده بنده مابقی ندارد که در هر قسمتش جدا گانه رای گرفته شود **نایب رئیس** - بنده پیشنهاد است که بنده روی یک کاغذ نوشته ام دیروز هم آقای رئیس اول قسمت تومانی دوریال را مطرح کردم بنده هم همینطور تقاضا کردم که اول تومانی دوریال مطرح شود بعد سایر پیشنهادها **نایب رئیس** - آقای سلیمان میرزا (اجازه) **سلیمان میرزا** - بنده بیستم و هفت و هشتاد و سه نفر از این پیشنهادها تلف میشود خوب است پیشنهاد بنده را مرحمت فرمائید روی سه کاغذ بنویسیم و هر کدام جدا گانه رای گرفته شود **نایب رئیس** - آقای تدین (اجازه)

تدین - پیشنهاد حضرت والا مشتمل بر قسمت های مختلف است و نوشته شده است اولاً فلان ثانیاً فلان و ثالثاً فلان و چون خودشان تجزیه کرده اند راجع ب هر قسمت میشود رای گرفت ولی تجزیه اسامی بعقیده بنده نمیشود برخلاف نظامنامه است اولاً اینکه نقاضای تجزیه شده است مخصوص ب مواردی است که مجلس رای قطعی میدهد و ثانیاً چیزهایی که رای میدهد تجزیه شود سریع نظامنامه این است که پس از اینکه بجزه جزء آن رای گرفته شود بجمع آن باید رای گرفته شود فرض بفرمائید که ما جزء جزء این اسامی رای دادیم یک مرتبه دیگر هم باید بجمع آن رای بدهیم آنوقت از میشود رای بقابل توجه بودن بنا بر این عوض اینکه اجزیه جزء رای بدهیم باید یک رای کلی بقابل توجه بودن هم آن گرفته شود

ماده ۹۹ مینویسد در مسائل و موادی که مشتمل بر فقرات مختلف است اگر تجزیه آن ولو از طرف یک نفر خواسته شود باید آن ماده با مسئله تقسیم شده و جزیه جزء رای گرفته شود ولی پس از آنکه در جزیه آخر رای گرفته شد مجدد باید در مجموع قسمت هائی که قبول شده است رای گرفته شود بنابر این لزومی ندارد جزء بجزه رای گرفته شود

نایب رئیس - شاهزاده شیخ رئیس (اجازه) **محمد هاشم میرزا شیخ رئیس** بطوری که حضرت والا مراعات وقت مجلس را کردند و فرمودند در سه کاغذ مینویسد در امضاء میکنند گمان میکنم لذا کره لازم نباشد و هیچ مانعی ندارد که قسمت به قسمت رای گرفته شود

نایب رئیس - قسمت دوم (اینطور قرائت شد) **مستمریات ۲۳ قلمیکه در سنه ۱۳۰۱ از تومان تومان بتومانی دوریال تنزل یافته اند هلاک منقطع میباید**

نایب رئیس - رای می گیریم به **سلطان العلماء** (اجازه بفرمائید) **نایب رئیس** - تأمل کنی برای گرفته شود **سلطان العلماء** گمان میکنم تومانی یکشاه میقدم باشد (همه بین نمایندگان)

مقدم است .

فایز رئیس - مقدم نیست پیشنهادها مختلف است . رای میگیریم بسمت دوم پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا آقايانکه تصویب میکنند قیام فرمایند . (عده قلبی برخواستند)

یکتفر از نمایندگان - آقايان ملتفت نشدند کدام قسمت است

فایز رئیس - چند مرتبه توضیح داده شد . تصویب نشد . قسمت سوم (اینطور قرائت شد)

اشخاصی که اسامی آنها ذیلا ذکر میشود مستریات و شهریه آنها قطع است شاهزاده صارم الدوله هزار و صد و بیست تومان . (بعضی از نمایندگان خواندن اسامی لازم نیست)

فایز رئیس . رای میگیریم به این قسمت

سلیمان میرزا - اولاً در آن قسمت پیش بدون اینکه معلوم شود مجهول التکلیف شد حالا در آن عرضی ندادم ولی در این قسمت اینکه نوشته شده اشخاصی که ذیلا اسامی آنها ذکر میشود اگر اسامی آنها ذکر نشود اینهم مجهول خواهد ماند زیرا در صورتیکه آقايان ندانند چه اشخاصی هستند بهجهول که نمیتوانند رای بدهند

مخیر - فرمایش آقاي تین صحیح است ولی پیشنهاد حضرت والا راجع به حذف نیست راجع بقطع است

فایز رئیس - کدام میکنم بطور نظامنامه باید این مبلغ ارباب کل جدا شود و بعد رای بگیریم (خطاب باقاي سلیمان میرزا) اگر قسمتها را بطور تجزیه حاضر کرده اید بفرض کنید ضمیمه کنیم به تومانی پنجاه هزار و رای گرفته شود چون جمع این مستریات تومانی پنجاه هزار که پیشنهاد شده است پنجاه هزار و دو بیست و سه تومانی و هشت قران و ده شاهی است .

فایز رئیس - گمان میکنم بطور نظامنامه باید این مبلغ ارباب کل جدا شود و بعد رای بگیریم (خطاب باقاي سلیمان میرزا) اگر قسمتها را بطور تجزیه حاضر کرده اید بفرض کنید ضمیمه کنیم به تومانی پنجاه هزار و رای گرفته شود چون جمع این مستریات تومانی پنجاه هزار که پیشنهاد شده است پنجاه هزار و دو بیست و سه تومانی و هشت قران و ده شاهی است .

شاهزاده صارم الدوله هزار و صد و بیست تومان - شاهزاده دفر السلطنه هشتصد و شصت و سه تومان سقران فخر الدوله هزار و دو بیست تومان - شاهزاده کامران میرزا دو هزار و چهار صد و نود و هشت تومان

مستریات تومانی پنجاه قران و دو شاهی است . مستریات تومانی پنجاه قران و دو شاهی است . مستریات تومانی پنجاه قران و دو شاهی است . مستریات تومانی پنجاه قران و دو شاهی است .

موقوف الدوله سه هزار تومان - اردشیر میرزا پسر ظل السلطان هفتصد و نود و سه تومانی و هشتاد و سه تومان - نود و دو تومان پسر الدوله دختر ظل السلطان سیصد و نود و سه تومان - تیمور میرزا پسر ظل السلطان هفتصد و نود و سه تومان

فایز رئیس - این قسمهائی را که خواندند راجع بتومانی تومانی پنجاه قران همه بود ولی در رای که گرفته میشود تومانی تومانی علیجده و تومانی پنجاه قران علیجده رای گرفته میشود پنجاه قلم اول راجع بمستریات تومانی تومانی است که پیشنهاد شده است حذف شود رای گرفته میشود باین قسمت آقايان که قابل توجهی دانند قیام فرمایند

عده قلبی قیام نمودند

رای میگیریم باین قسمت آقايان که موافقت قیام فرمایند

قسمت تومانی تومانی بود - آقای تین (اجازه)

تدین - بعقد من اشکالی در این رای هست چون بموجب عمل مجلس و سابقه نظامنامه رای بعد از تصویب گرفته میشود در امور مالی عمل بر این بوده است میبایستی که منظور نظر پیشنهاد کنند است آن مبلغ را باید معین کنند و از مجموع مبلغ کل کسر شود و باقی رای گرفته شود نسبت باین چند قلم که رای گرفته شد که حذف شود بایستی این مبلغ از هشتصد هزار تومان کسر شود

فایز رئیس - در قسمت شهرییه پیشنهاد کرده اند چند تنم کسر شود

فایز رئیس - باقی میان مبلغ مقصد و هشتاد و هشت هزار و نود و سه تومانی موافقت قیام فرمایند

عده کمی قیام نمودند

فایز رئیس - تصویب نشد پیشنهاد شاهزاده صارم الدوله (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بیست و سه قلم مستری که یاز سال تومانی دور با داده شده تومانی پنجاه شاهی پرداخت میشود

فایز رئیس - تصویب نشد پیشنهاد شاهزاده صارم الدوله (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بیست و سه قلم مستری که یاز سال تومانی دور با داده شده تومانی پنجاه شاهی پرداخت میشود

ارباب کیخسرو - اینک آقاي تین فرمودند آقايان مشیر الدوله و مؤمن الملک صرف نظر کرده اند راست است ولی اختصاص بمحل مخصوص داده اند که صرف معارف یزد شود و باید تذکر داده شود که مقصودشان ازین نود

فایز رئیس - آقاي حائری زاده عضو کمیسیون هستند؟

حائری زاده - بنده عضو کمیسیون نیستم چون متفرقه حرف زدند بنده هم اجازه گرفتیم .

فایز رئیس - متفرقه کسی حرف نداشتیم

فایز رئیس - پیشنهاد جاپالی هم قرائت میشود رای می گیریم به تصوره پیشنهادی

وزیر مالیه - اجازه فرمائید در مسئله مستری آقايان مشیر الدوله و مؤمن الملک که مذاکره شده بنده متقدم که در هر صورت این آقايان را باید از صورت خارج کرد بجهت اینکه همان طور که مذاکره شد ایشان میل دارند بن مستریها بصرف معارف برسد و تصور میکنم مجلس شورای ملی هم باین عقیده موافق باشند در این صورت اگر رای داده شود که این دو قلم را هم تومانی پنجاه شاهی بپردازند آنوقت آن مقصود حاصل نمی شود

فایز رئیس - باقی میان مبلغ مقصد و هشتاد و هشت هزار و نود و سه تومانی موافقت قیام فرمایند

عده کمی قیام نمودند

ولی بنده نمیتوانم باین توضیحات آقاي وزیر مالیه پیشنهاد بنده چه صورتی خواهد داشت .

حالا آقاي تین میدهند اگر بنده قانع شدم که هیچ والا مسترد می دارم .

فایز رئیس - آقاي حائری زاده عضو کمیسیون هستند؟

حائری زاده - بنده عضو کمیسیون نیستم چون متفرقه حرف زدند بنده هم اجازه گرفتیم .

فایز رئیس - متفرقه کسی حرف نداشتیم

فایز رئیس - پیشنهاد جاپالی هم قرائت میشود رای می گیریم به تصوره پیشنهادی

وزیر مالیه - اجازه فرمائید در مسئله مستری آقايان مشیر الدوله و مؤمن الملک که مذاکره شده بنده متقدم که در هر صورت این آقايان را باید از صورت خارج کرد بجهت اینکه همان طور که مذاکره شد ایشان میل دارند بن مستریها بصرف معارف برسد و تصور میکنم مجلس شورای ملی هم باین عقیده موافق باشند در این صورت اگر رای داده شود که این دو قلم را هم تومانی پنجاه شاهی بپردازند آنوقت آن مقصود حاصل نمی شود

عده کمی قیام نمودند

موضوع چیزی عرض نکنم . و بگذارم در موقع عمل ولی در همان پیشنهادی که ۴۹ نفر از نمایندگان امضاء کرده اند مخصوصاً یکی از مصادفش ۴ هزار و شصت تومان برای یک مدرسه متوسطه امضاء شده است و این محلی است که با اطلاع خود شاهزاده صارم الدوله مصرف میشود و باطیب خاطر حاضر شده اند که با سایر اخوان و اخوانشان صرف نظر کنند و آنچه مستری دارند مقطوع شود و بصرف معارف برسد .

سلطان العلماء بنده مسترد می دارم .

فایز رئیس - (خطاب باقاي باستانی) پیشنهاد جنابعالی قرائت شود یا نه؟

باستانی - خیر دیگره ورد ندارد .

فایز رئیس - آقاي شیروانی پیشنهاد سرکار هم گویند یا نه؟

شیروانی - بلی

فایز رئیس - آقاي ممبر الملک .

فایز رئیس - آقاي ممبر الملک .

احیاء السلطنه قرائت می شود (بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم که مستری شاهزاده صارم الدوله هم تومانی پنجاه شاهی تصویب شود

فایز رئیس - آقاي دکتر احیاء السلطنه .

دکتر احیاء السلطنه . یکی از مللی که این پیشنهاد را کردم این است که اسامی بنده یا کسر و قطع حقوق هر کسی معافم زیرا اینها برای مملکت درد دروا خواهد کرد و باید برای ازدیاد مایهات مملکت ایران کوشش کرد زیرا مملکت ایران یکی از ممالک با سرمایه و ثبات است

ولی آنچه راجع بشاهزاده صارم الدوله عرض میکنم برای این است که چون میدانم ایشان يك شخص کریم النفس و سخی الطبعی است و استقبال میکنند این پیشنهاد را با بیعت قدیم کردیم .

فایز رئیس - رای میگیریم بقبایل توجه بون پیشنهاد آقاي دکتر احیاء السلطنه آقايان موافقت قیام فرمایند (عده قلبی برخواستند)

فایز رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقاي و جمعی از آقايان قرائت میشود .

(اینطور خوانده شد)

این بنده پیشنهاد میکنم مستریات اشخاص ذیل داده شده است ۱۳۰۳ تومانی پنجاه شاهی محسوب دارند .

- ۱- شاهزاده صارم الدوله ۱۱۲۰۰ قران
- ۲- ظفر السلطنه ۱۱۸۶۳۲
- ۳- فخر الدوله ۱۲۴۶۸۰
- ۴- کامران میرزا ۱۲۴۶۸۰
- ۵- اردشیر میرزا پسر ظل السلطان ۷۰۰۰
- ۶- سردار مقتصد ۱۲۹۰۰
- ۷- پسر الدوله دختر ظل السلطان ۳۰۰۰
- ۸- تیمور میرزا پسر ظل السلطان ۳۰۰۰
- ۹- شوکت السلطنه دختر ظل السلطان ۳۳۰۰
- ۱۰- فیروز میرزا پسر ظل السلطان ۷۰۰۰
- ۱۱- فخر الدوله دختر ظل السلطان ۳۰۰۰
- ۱۲- کوکب السلطنه دختر ظل السلطان ۳۰۰۰
- ۱۳- امین الدوله ۳۰۰۰۰
- ۱۴- هابون میرزا پسر ظل السلطان ۷۰۰۰

عده الرحمن مهدی زاهدی - شیخ محمد علی النوقی - میرزا آقاخان - باستانی

نایب رئیس - آقای باستانی (اجازه)

آقای سید یعقوب - توضیح ندارد باستانی - با مذاکراتی که قبلاً شاهزاده سلیمان میرزا نمودند توضیحاتی که داده شده است دیگر لازم نیست باشد توضیح بدم و همان فلسفه که آقایان برای دادند یک عده از متولین و سرمایه داران مملکت که احتیاجی ندارند حقوقشان توانایی پنجاه سالگی بشود بندهم پیشنهاد کردم این عده از اسامی هم توانایی پنجاه سالگی بشود.

این پیشنهاد قابل توجه بود بان پیشنهاد اساسی صدمه خواهد زد. نایب رئیس - آقای تدین (اجازه) تدین - بنده با این پیشنهاد مخالفم و بعد از یک موانع عرض خواهم کرد. نایب رئیس - موافقی که ندارد برای میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان بکنکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

نایب رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهادهاقی برای اصلاح عبارتی رسیده که قرائت میشود (پیشنهاد آقای جلال تدین بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که در قلم وظایف و شریک هامر بجا قید شود (که فقط در هدیه سالانه ۱۳۰۲ داده میشود در سنوات بمبوجب قانون مخصوص نباید داده شود) نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال - این امر طبیعی است و محتاج توضیح نیست. محض - حقبت این امر طبیعی توضیح ندارد. برای اینکه هر بودجه برای یکسال است.

نایب رئیس - در این پیشنهاد گمان نمیکند بشود رأی گرفت زیرا اصلاً این بودجه مال یکسال است. آقا شیخ جلال - چون ممکن است چهل دو نفری نوشته شد. بمصرف همان مدرسه متوسطه که خودشان تأسیس کرده اند و تاکنون مبلغ بر یکصد هزار تومان خرج شده و معادن صد هزار تومان املاک برای مخارج آن مدرسه موقوفه شده باین شرح و بسط معینی بملازمه از برای اسامی هم که بفرمائید هفت هشتاد مطابق تصویب مجلس این مستمریات پرداخته شده و موضوع پیشنهاد جنابعالی وسایل زمین میباشد برای پنجم ما. آنوقت قسمت حقوق کارگران میرزا که اصلاً پرداخته نمیشود بقیه هم ملاحظه کنید چه باقی خواهد شد این پیشنهاد اگر قابل توجه بشود بیش از سه چهار هزار تومان نتیجه بخواهد داشت درحالی که آنوقت سکنه واطلع لبی بان پیشنهاد اساسی که عده از آقایان امضاء کرده اند خواهد زد.

این پیشنهاد اساسی از طرف جمعی از آقایان امضاء شده و معارضت هم مین شده که حقوق عده قطع و بمصارف کتابخانه و فرستادن محصلین برای تحصیل قانون با اروپا و فرستادن محصلین از طرف نظایب با اروپا و غیره برسد و در صورتیکه حالا

آقا شیخ جلال مسترد میکنم. نایب رئیس - آقا شیخ جلال پیشنهاد خود را مسترد داشتند چند فقره پیشنهاد راجع بخرید کیه شهری ها رسیده است ولی امروز رأی گرفته نمیشود و میان برای بعد باینکه پیشنهاد هم از طرف آقای معتمد السلطنه شده که راجع باصلاح عبارتی خود ماده است.

(پیشنهاد آقای معتمد السلطنه بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۲ از این

قرارتصوب شود وزارت مالیه مکلف است مستمریات و شهر به او مستمریات تابع خارجه و شهر بهای گهر کی و مخارج تحصیل محصلین و مصارف و موز بهر و مال الاجاره را بموجب صورتهائی که در هدیه سالانه سیچان ثل ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی ارسال داشته اند پترخهائی مشخصه در صورتهای مرسله و برطبق قوانین مصوبه مجلس چهارم و پرداختی سه اسبه تنگ و ژیل و بلا و رای گرفتن در این موضوع هم غلط است زیرا این عین همان تبصره است که در دوره چهارم باورای داده شده است

مخیر - این پیشنهاد آقای معتمد السلطنه عین همین ماده است منتهی قدری مقفل تر و مشروح تر نوشته اند و چون بهتر فهمیده میشود اصلاح عبارتی است که عین ماده است لذا بنده قبول میکنم.

نایب رئیس - چون در ماده درازدهم پیشنهادهاقی قابل توجه شده لذا مراجع میشود بکسی چون ماده سیزدهم مطرح است. (شرح ذیل خوانده شد) ماده سیزدهم از تاریخ اول میزان سیچان ثل ۱۳۰۲ کسر صدیک حقوق موعوف و منعی خواهد بود بخرید از کسور بیکه بموجب قانون استخدام کشوری بعمل خواهد آمد بهیچ اسم و رسم نباید چیز دیگری کسر شود.

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه) (غائب بودند)

نایب رئیس - آقای حاج میرزا - عبدالوهاب

حاج میرزا عبدالوهاب - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای دستغیب (اجازه) دستغیب - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای صدرالعلماء (اجازه) صدرالعلماء - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای حاج عزالمالک (اجازه) حاج عزالمالک - بنده در ماده سیزدهم که حالا ماده چهاردهم خواهد شد عرضی دارم.

نایب رئیس - آقای شیخ العراقرین زاده (اجازه)

شیخ العراقرین زاده - این ماده سیزدهم در حقیقت عین تبصره پنجاه هفت قانون استخدام است که در دوره چهارم باو رأی داده شده است در دوره غیر از مواد فوق بهیچ عنوان نباید از مقرری مستخدمین چیزی کسر شود این جا در بودجه وقتی که ملاحظه میکنم می بینم نوشته صدیک

حقوق بابت ششماه اول سال در صورتیکه هنگامی هم که در کبسیون بودجه مطرح بود بنده با این قسمت مخالف بودم زیرا دولت در ششماه اول سال هم حق نداشته چیزی کسر کند و در این جا اگر ما بخواهیم این قسمت یعنی ششماه اول سال را تصویب کنیم و این قسمت ماده را تصویب نمائیم برخلاف قانونی است که از مجلس گذشته و بلا و رای گرفتن در این موضوع هم غلط است زیرا این عین همان تبصره است که در دوره چهارم باورای داده شده است

بنا بر این بنده عقیده دارم که اصلاً بدولت تذکر داده شود که دولت باید مطابق تبصره ماده پنجاه هفت قانون استخدام غیر از مواردیکه قانون مبین کرده بهیچ وجه حق کسری از حقوق مستخدمین ندارد. و این معارض هم که تاکنون کسر کرده است بعقیده بنده باید مسترد دارد.

نایب رئیس - آقای مشارعظم (اجازه) مشارعظم - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه) کازرونی - عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای شیخ الرئیس (اجازه) محمدهاشم میرزا شیخ الرئیس - بنده با ماده موافقم و همانطور که اشاره فرمودند در حقیقت این نوع تذکره است که لازم است داده شود.

حالا باین تذکره که دادند اگر قبول میکنند که هیچ والا بنده توضیح عرض کنم و بعقیده بنده این تذکره باید در مجلس ببولت داده شود و این ترتیب کسرم صحیح نیست و آنچه هم کسر شده باید از تصویب مجلس بگذرد والا بنده اساساً با ماده موافقم.

نایب رئیس - آقای شیخ عبدالواهلین (اجازه) شیخ عبدالواهلین - بنده با این ماده مخالفم.

نایب رئیس - بفرمائید. ضیالو اعظمین - بفرمائید. ضیالو اعظمین - باین صدیک حقوق تخصیص داده شده است بمعارف و برای معارف هم یک محل ثابتی غیر از این صدیک حقوق که همیشه بموقع داده میشده است محل دیگری بنظر نمیآید و بنده تصور میکنم صد یک حقوق نسبت باشخاص که حقوق از دولت میگیرند هیچ قدرتی نمیکند و این یک محل ثابتی است برای معارف که مامبتوانیم نسبت از این محل مطمئن باشیم و چیز مهمی هم برای دهندگان نیست اگر مجلس اختصاص بمعارف نداشته باشد بنده با ماده موافقم ولی اگر اختصاص بمعارف دارد بنده اشکالی در وصولش

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه) تدین - تاریخ صد یک حقوق از کابینه اخیر آقای وثوق الدوله شروع میشود بعد از اینکه قراردادیک عده مدارس مجانی ابتدائی در طهران تأسیس کنند برای مخارج آن مدارس مجانی فکری کردند و بالاخره کابینه وقت اینطور بنظرشان رسید که یک محل جدیدی پیدا کنند که اختصاص داشته باشد بهمین مدارس جدید.

و بالاخره محلی که برای مخارج این مدارس در نظر گرفته شد همین صد یک حقوق مستخدمین بود که یک تصویب نامه از طرف دولت صادر شد و مدرک اخذ صد یک حقوق همان تصویب نامه است که از طرف دولت وقت صادر شد.

ولی یک شرط دیگری هم داشت و آن این بود پولی که از این محل گرفته میشود منحصر اختصاص داشته باشد باین مدارس مجانی.

و بالاخره بودجه اش از بودجه وزارت معارف مجزی باشد تا شش هفت ماه هم عمل بر این بود.

با این که ملاحظه که معده بوا - معه تمویق حقوقشان دلسرد نشوند یا اینکه مجبور بمطایل نباشند این صد یک حقوق برقرار شد.

در سال بعد این صد یک افتاد در بودجه عمومی وزارت مالیه و آن تجزیه هم خورد و این پول وزارت مالیه میرسد و متقهر وزارت مالیه وقت قبول کرده بود که هه ماهه بودجه مدارس جدید را خواه عایدات صد یک ببرد خواه ببرد از هر جا باشد بپردازد.

خلاصه بودجه این مدارس ضمیمه بودجه وزارت معارف شد از آن تاریخ باینطرف ملاحظه میفرمائید سالی یکمرتبه مدارس دچار تعطیل موقتی است پس از آن مقصود اصلی از میان رفت و بمصرف این که چون مراجع بمعارف است باید رأی داد. نه اینطور نیست.

بنده تصور میکنم عقاید را خیلی باز و با رعایت تمام جهات باید اظهار کرد. باین معنی وقتی که اسم معارف برده میشود نباید از هول حلیم توی دیک افتاد بنده هم اگر یک کلماتی بگویم البته بر ضد معارف نخواهد بود.

بهر حال این سابقه اش بود که عرض کردم قانون استخدام در اوایل آیت ثل از تصویب مجلس دوره چهارم گذشت در ماده پنجاه هفت این قانون جدید یک تعمیلاتی برای کلیه مستخدمین کشوری قائل شده که حالا بعض تذکره عرض آقایان برسانم (از مقرری مستخدمین موظف دولتی بدون استثنا وجوه ذیل کسرو بمسندوق تقاعد

وظائف وراث مستخدمین تعویل میشود. اول صد یک پنج از قرار ما بیا. ۲ مقررری یک ماهه مستخدمین بموقع ورود بمخدمت دولت. ۳ مبلغ اضافی مقرری هائیکه بمدهما مستخدمین داده میشود در ماه اول اخذ آن اضافه. ۴ وجوهیکه ممکن است در موقع مرخصی از مقرری مستخدمین کسر شود. ۵ وجوه حاصله از محکومیت و جرائم اداری مستخدمین.

و این پنج طریق و پنج صیفه پول از مستخدمین گرفته خواهد شد. در همان تاریخ که این قانون از مجلس گذشت. موضوع صد یک حقوق هم بود و فراموش نشده بود و چون آن یک مدرک قانونی نداشت فقط بموجب یک تصویب نامه بود. و بعد پنج قسم در قانون بر مستخدمین تعمیل شده بود باینجهت در قانون یک تبصره اضافه شد که غیر از موارد فوق بهیچ عنوان نباید چیزی از مقرری مستخدمین کسر شود.

بعد از گذشتن از مجلس ناچار یک نسخه از این قانون را برای هر یک از وزارتخانه ها فرستاده اند.

بعلاوه در بعضی از وزارتخانه ها باین قانون کبیرا هم دیده ام حالا یا شاید وقت نکرده اند بفرمانند یا این نقطه نظر عایدات بوده زیرا چه فوق میکنند این یک عایداتی است بعنوان معارف هم هست عیبی هم ندارد صدای کسی هم در بنیاد این جهت از او سنه تنگ و ژیل تا بر ج میزان را که مجلس رأی داد است صد یک را گرفته اند.

آنهم بقول بعضی بر روی این فلسفه که بهترین مالیه آنها مالیاتی است که مردم عایت کرده باشند.

در دوره استبداد هم مردم مجبور بودند که زیر بار تعمیل مالیاتی بروند بعد بمردود هم عادت میکردند.

حالا هم شاید اینطور باشد یک مردمانی که شاید زور هم ندارند قاع کنند از زوری ناچاری زیر بار مالیات میروند این را بنده میگویم گفت عادت.

عنی حال صریح قانون این است که منع میکند اخذ هر قسم وجوه را از مستخدمین سوی از پنج قسم و یکی از آن وجوهیکه منع شده همین صد یک که از حقوق مستخدمین میگیرند در ضمن یک نماند هم برای آنها داشته باشند و آن این بود که اقلاً بچه ما نشان در این مدارس مجانی درس بخوانند و این مدارس هم اختصاص داشت بپچه های فقراء. اگر اینطور بود البته ملائ مستخدم هم که سی تومان پایست بیچ تومان حقوق داشت

شاید رضای میشد که یک چیزی بمده و اگر فرضاً خودش هم اولادی نداشت که درس بخواند و اولاد دیگری که فقیر بود و درس بخواند مثل اولاد خود او و در فقری نداشت ولی رعایت این مراتب نشده بر اولاد این مدارس مجانی مرکب است از اطفال با بضاعت و بی بضاعت و همین مسئله صدمه بزرگی بمدارس ملی زده است.

بنا بر این این قانون کشوری که از تصویب مجلس گذشته است آن بنده و بینامه ها را تلف و نسخ میکنند مگر اینکه دولت اگر مصلحت میدانست باید یک ماده قانونی بمجلس پیشنهاد کند و بگوید من این را لازم میدانم و این پیشنهاد را هم بمجلس آورده ام که مجلس صورت قانونی باو بدهد ولی این کار نشده دیدیم باین صد یک یکرا میگیرند.

بالاخره هر روز هم که نمیشود سؤال اختصار استیضاح مؤاخذ نمود و بعلاوه در اینطور مواد غالباً دیده ام خوب هم از بار در نیاید و همیشه هم نمیشود با آقایان وزراء هم در موضوع این صد یک قرارداد فریاد کنیم که بیسون عقیده دشت که این کسر برخلاف قانون است.

حالا این ششماه اول را که گرفته اند اهمیت نمیده. چشم زاروری هم بنگذارند ندیده میگرد.

کوشش راهم می بندد نشینده فرض میکنند و خیال میکنند چون باسم معارف بوده اهمیت ندارد ولی در ششماه بعد اگر دولت باز بخواهد بکیرد برخلاف قانون و سریعاً برخلاف قانون اساسی است برای اینکه اینهم یک نوع مالیات است و اگر میخوانند بکیرند باید لایحه قانونی بمجلس پیشنهاد کنند.

حالا این قانون بزرگ را اگر ملاحظه نکرده اند قانون بوده چون کوچک است و جلو چشم است زود میشود دید در این قانون صریحاً نوشته شد که غیر از آن مواردیکه قرائت شد بهیچ عنوان دیگر نمیتوانند از حقوق مستخدمین چیزی کسر کنند مگر اینکه قانون جدیدی از تصویب مجلس بگذرد.

(جمعی از نمایندگان گفتند: هذا کرات کافی است)

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای شیخ العراقرین زاده رسیده قرائت میشود. (بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده ۱۲ این قسم اصلاح شود. ماده ۱۲ - بر طبق تبصره ماده ۷ قانون استخدام کسر صدیک حقوق موقوف و ملقی است.

نایب رئیس - آقای شیخ العراقرین زاده. (بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده ۱۲ این قسم اصلاح شود. ماده ۱۲ - بر طبق تبصره ماده ۷ قانون استخدام کسر صدیک حقوق موقوف و ملقی است.

نایب رئیس - آقای شیخ العراقرین زاده. (بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده ۱۲ این قسم اصلاح شود. ماده ۱۲ - بر طبق تبصره ماده ۷ قانون استخدام کسر صدیک حقوق موقوف و ملقی است.

نایب رئیس - آقای شیخ العراقرین زاده. (بشرح آتی خوانده شد)

شیخ العراقرین زاده. از بیانات کافی آتی کافی تعین خوب روشن شد که دولت در گرفتن این صدیک برخلاف قانون رفتار کرده است. فرمودند که کمیسیون بودجه خواست ششماه اول را بنده و نشنیده بکیرد در نتیجه از آن قسمت صرف نظر کند و برای ششماه بعد فکری کند که نگیرند ولی حقوقتانه چون در مجلس هم دیده شده هم شنیده شد.

لذا بعقیده بنده جدا باید از این خلاف قانون جلوگیری کرد تا دیگر تکرار نشود این بود که بنده پیشنهاد کردم تبصره ماده پنجاه هفت قانون استخدام کشوری را تذکر دادم و همانطور که آقای تدین توضیح دادند این ماده چون کوچک تر است شاید هیئت دولت زودتر بفرمانند آنوقت نتیجه که باین ماده داده این است که آن سی هزار تومان دیگری را هم که باینست کسر کنند کسر نمیکند زیرا مطابق اطلاعاتیکه دارم حقوق ششماه اول هم داده نشده است حقوق سرطان و اسد وزارت خارجه را ندادند و حقوق میزان و عقرب اغلب وزارتخانه ها پرداخته نشده بنا بر این این صدیک حقوق کسر نشده پس بالاخره خواست از آن حقوقیکه داده نشده این صدیک را کسر نکنند.

وزیر مالیه - چون گفته شد این صد یک حقوق باسم معارف گرفته می شود و بمعارف داده نمیشود و لازم است بنده یک چیز را یادآوری کنم.

آقای تدین توضیحاتی فرمودند که صریح بود.

ابتداء صدیک حقوق برای معارف متر شد کسر شود و بمصرف معارف برسد بالاخصتصاص.

بعد که بموجب قانون بنا شده است عایدات مملکت از هر جا هست وارد خزانه شود و حقوق وزارتخانه ها مطابق بودجه مصوبه مجلس از آنجا پرداخته شود این ترتیب پیش آمده.

تصیر کسی هم نیست. مطابق اصول خواسته اند رفتار کنند و اینطور شده ولی یک چیز را آقایان باید در نظر داشته باشند که اگر بودجه وزارت معارف حالا این میزان پیشنهاد شده بنده عرض نمیکنم زیاد است.

اگر کم کم و تدریجاً در ظرف چندین سال بودجه معارف باینجا رسید و این یک مقدار بواسطه همین عملیات و عایدات بوده مثلا کسر صدیک حقوق مستخدمین و گرفتن نیم هشر اوقاف و غیره بود که دولت ها در قدرت یا با بودن مجلس شورای ملی برای معارف ایجاد کرده اند و اگر اینکار را بکیرند بودجه معارف باین اندازه ها

نبرد خالاکه باین مبلغ رسیده است (بنده) بلامعرض میکنم که این بودجه هم کم است ولی بسنوات گذشته خیلی زیادت است (حالا که این بودجه معارف زیاد شده است لابد دولت هم باید درازاه آن عایدات داشته باشد که بپردازد.

پس اینجا نباید گفت که چون این صدیک بالاخصاص بمعارف نمیرسد نباید رای داد

خیر اگر بالاخصاص در يك مجلسی نمی گذارند و از آنجا بمعارف نمی دهند بجز آنه میروند و از آنجا بمعارف داده می شود

واما اعتراضی که اینجا میشود بدولت که چرا گرفته است ممکن است دولت اشتباه کرده باشد ولی منشاء این اشتباه است که در سال گذشته بودجه که تهیه شد وبمجلس پیشنهاد شد در جزء عایدات این صد يك معارف را حقا ام اطلا هر چه بود گذاشتند و آن بودجه در مجلس شورای ملی تصویب شد

بنا بر این وزارت مالیه خیال کرده است این هم يك مالیاتی است که مثل سایر مالیات ها مجلس شورای ملی تصویب کرده است و میتواند اخذ کند

نه اینکه وزارت مالیه يك مالیاتی را که مجلس تصویب نکرده است و غیر قانونی است خواسته است اخذ کند

وزارت مالیه اینطور تصور کرده است که راست است قانون استخدام کشوری گفته است بفر از آن چند قلمی که آقای تدین تذکر دادند هیچ چیز نباید از حقوق مستخدمین کسر شود

ولی چون مجلس شورای ملی حق دارد هر نوع مالیاتی وضع کند و آن محدود بودن و منع برای دولت است و برای قوه مجریه است و قوه مجریه حق ندارد چیزی برخلاف قانون بگیرد مثل اینکه سابق يك وقتی تصویب نامه صادر میکرد که از حقوق اجزاء ادارات متلاصدی کسر شود

ولی بعد از این قوه مجریه ریاست دولت البته همچو حق را ندارند و حق هم همین است

ولیکن مجلس شورای ملی حق دارد هر مالیاتی را بهر عنوانی که باشد وضع کند

مثلا اینکه خود آقای تدین فرمودند که اگر لایحه از طرف دولت پیشنهاد شود که صد يك از حقوق اجزاء ادارات کسر شود و مجلس هم تصویب کند هیچ مانع قانونی ندارد و معارض با قانون استخدام هم نمیشود

آقایان باید تصدیق کنند که مجلس شورای ملی حق دارد مالیات از اجزاء ادارات دولتی بگیرد با وجود آن ماده قانون استخدام که قرائت شد

الا اینکه این باید بوجه لایحه ای علیحده باشد

نه اینکه همین قدر که در جزو عایدات پیش بینی شد دولت بگیرد

این هم يك مسئله است که حق با آقایان است

اما مقصود بنده این بود که وزارت مالیه و دولت مخصوصاً بخواسته است يك مالیاتی را که مجلس تصویب نکرده است بگیرد و آنچه بنده از بیانات آقای تدین فهمیدم این است که ایشان موافق هستند آن ماده ای که خود کمیسیون بودجه پیشنهاد کرده است که نصف اول سال گرفته شده است بگذرد و نصف آخر سال را بگیرند

و اینکه آقای شیخ العرائین زاده پیشنهاد میکنند که از اول سال بگیرند معنایش این است که آنچه را هم گرفته اند پس بدهند و اینکه بی التفتی می فرمایند امسال یکسی حقوقی داده نشده که کسر شده باشد

بنده نمی خواهم آنطور که ایشان میفرمایند حالا دنبال کنم فرمایشات ایشان را ولی همین قدر عرض میکنم خیر حقوق ادارات داده شده

لیکن به بعضی مختصری پرداخته نشده است و تقریباً پنج ماه اول سال تماماً پرداخته شده با استثناء خیلی کم و از برج سنبله هم مقداری پرداخته شده و مابقی را هم مشغول پرداخت هستند و و اما اگر بخواهد بخواهد بپردازد بانه شود این سی هزار تومان هم که در جزء اقلام پیش بینی شده و کمیسیون هم تصویب و پیشنهاد کرده

اگر بخواهند این را هم کسر کنند باید بباطل داشته باشند که دولت شصت هزار تومان کسر خواهد داشت

سی هزار تومان را شاید در تبدیل بودجه دولت بتواند تحمل کند ولی شصت هزار تومان تحملش مشکل است و کسر این مبلغ دولت را در وقوع جمع و خرج و اجراء دچار اشکال میکند

بعلاوه این سی هزار تومان را هم در جزء عایدات رای داده ام و قانونی است و کسی نمیتواند بدولت اعتراض کند و ایراد نماید که چرا سی هزار تومان را گرفته ام ولی اگر آن سی هزار تومان دیگرش را بگیریم آنوقت می توانیم بگوییم قانونی نبوده بالاخره این مبلغ شصت هزار تومان را دولت نمی تواند تحمل کند و خوب است لا اقل باین سی هزار تومان رای داده شود که اسباب اشکال و اختلال در امورات مملکتی فراهم نشود

هخیر در پیشنهاد آقای شیخ العرائین زاده توضیحات کافی آقای وزیر مالیه فرمودند ولی اساساً نبود در این پیشنهاد رای گرفت زیرا مخالف رای مجلس است

چند روز قبل در اقلام عایدات مجلس رای داد باین سی هزار تومان و جزو عایدات مسلم شد و چون این سی هزار تومان کسر شش ماهه اول سال بر حسب تصویب مجلس منظور شده بنا بر این به پیشنهاد آقایان تصویب گرفت

نایب رئیس - فرمودید پیشنهاد را قبول نمیکنید

مخیر - اسلانی شود رای گرفت

نایب رئیس - آقای شیخ العرائین زاده پیشنهادتان را مسترد نمیکنید

شیخ العرائین زاده - اولاً از نقطه نظر رعایت قانون این پیشنهاد را کردم و حالاً هم حاضر مسترد کنم و خیلی متأسفم از اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده عقیده ام این است که می توان در آن رای گرفت

نایب رئیس - اگر مسترد کردید دیگر نباید فرمایشی فرمایید

شیخ العرائین زاده - بلی مسترد داشتم

نایب رئیس - رای می گیریم بنده سبزه

آقایانی که موافق هستند قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد

ماده چهارده مطرح است (عده کثیری از نمایندگان شروع به تحصیل اجازه نمودند)

اعتبارالدوله - بنده تبرئه پیشنهاد کرده ام

نایب رئیس - رای به ماده سبزه گرفته شده

اعتبارالدوله - تبرئه است

نایب رئیس - يك پیشنهاد راجع به ختم جلسه رسیده است قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود

معمداً السلطنه - اجزاء السلطنه

نایب رئیس - فرمایند

معمداً السلطنه - بنده هیچ فلسفه در این ساعت راجع بختم جلسه نمی بینم ماده ۱۳ بودجه تحت شور است بصره هم پیشنهاد شده است

ضرر ندارد نیم ساعت دیگر این جا مذاکره شود علتی دارد که جلسه ختم شود ؟

نایب رئیس - آقای دکتر احیاء السلطنه (اجازه)

دکتر احیاء السلطنه - بنده توضیح در آن گذار میکنم با آقای تدین

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - این ماده اگر چه سبزه بود و حالا چهارده شد ولی اساساً حالا از حاشی زاده - بنده اگر چه جزو

نخواستش چند قدم رد شد ایم ولی در عین حال این تقی ها و این اجازه خواستن ها دلیل بر این است که این ماده باین صورت نخواهد گذشت بنده خودم سه ساعت حرف خواهم زد در این صورت اگر آقایان حاضرند تا نصف شب طول بکشد بنده هم حاضریم

نایب رئیس - رای میگیریم بختم جلسه

آقایانی که با ختم جلسه موافقند قیام نمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد

کتیبل وزارت معارف - کتیرات مسیو و بشارد را تقدیم مجلس شورای ملی میکنم

نایب رئیس - جلسه آینه فردا سه بعد از ظهر

دستور هم بقیه مذاکرات در دستور امروز

(مجلس تقریباً دو ساعت از شب گذشته ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

سهام السلطان منشی

معظم السلطان منشی

علی اقبال الملک (جلسه نود و هفتم)

صورت مشروح مجلس

یوم یکشنبه ۲۹ قوس

جمادی الاولی

۱۳۴۳

مجلس نیم ساعت قبل از غروب ریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس تشکیل گردید

صورت مجلس یوم شنبه ۲۸ قوس را آقای اقبال الملک قرائت نمودند

نایب رئیس - آقای شیخ العرائین زاده (اجازه)

شیخ العرائین زاده - بنده عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای حاشی زاده (اجازه)

حاشی زاده - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم

نایب رئیس - آقای میرزا یدالله خان (اجازه)

آقای میرزا یدالله خان - بنده هم بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم

نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی نیست ؟

(گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد

آقای حاشی زاده (اجازه)

حاشی زاده - بنده اگر چه جزو

موافقت دولت نیستیم و تقاضائی که میخواهیم بکنم باید موقعی کرد که حقیقه نایده و اثری درش باشد میل هم نداشتم در قضایائی که ممکن است تغییرات در اطرافش شود اظهاراتی بکنم ولی حقیقه این چند روزی که من میامدم بمجلس و آقایان معلمین را ببینم خیالات میگشتم يك اختلاف حسابی در سابق بین وزارت مالیه و معارف پیدا شده بود و حقوق يك برج شان که گویا بر ج قوس بود از بین رفت چند برج هم از سال قبل طلب دارند و جزو معوقه ها است امسال هم چند برج است با آنها حقوق نداده اند و من بسم خود از آنها عجبالت میکنم و امید می دارم که از دولت توقعی بکنم و فایده داشته باشد

بنا بر این از آقایان نمایندگان استدعا میکنم که يك تکلیفی برای معلمین همین کنند که دیگر مدارس در حال تعطیل باقی نمانند و آقایان معلمین هم در این موقع زمستان بلا تکلیف و سرگردان نمانند

بعضی از نمایندگان - صحیح است وزیر مالیه - تصور نمیکنم در این موقع آقایان نمایندگان لازم باشد توقعی بنمایند

اما مسئله برج قوس که راجع به چند سال قبل است آن مسئله دیگری است حسابهای بی ترتیب کارهای بی ترتیب از سوابق ایام خیلی باقی است که بنده حالا در آن خصوص نمیتوانم چیزی عرض کنم ولی راجع به حقوق معوقه آقایان معلمین و سایر البته حقوق معوقه آقایان معلمین و سایر اعضای ادارات يك سال است اگر اعضاء ادارات با ثابت ثبیل يك معوقه هائی دارند البته باید پرداخته شود و میشود و يك قسمت از آن را هم در جلسه گذشته در ضمن يك ماده تصویب فرمودید پرداخته شود و از صرفه جوئیها باید پرداخته شود حالا بنده چندان اطمینانی ندارم که صرفه جوئی های امسال تمام معوقه های اعضای ادارات را تکفیه میکند

ولی البته يك مقداری از آن پرداخته میشود در هر حال وظیفه مجلس شورای ملی ردولت است که يك ترتیب صحیحی برای پرداخت دیون و حقوقهای معوقه بدهند و البته داده خواهد شد که من جمله یکی از آن هم حقوق معوقه اعضای ادارات است راجع با آقایان معلمین هم آنچه که تاکنون مجلس شورای ملی تصویب کرده است پرداخته شده

برج میزان را هم مشغول گرفتن هستند بعد از میزان هم امید داریم هم پرداخت معوقه ها بعمل بیایند و هم بودجه بغوریت بگذرد و عقب و قوس را هم به آنها بدهیم

نایب رئیس - آقای میرزا یدالله خان (اجازه)

آقا میرزا یدالله خان - عرض بند

دوقسمت است

یکی راجع بمعلمین مدارس شهری یکی هم راجع بمعلمین مدارس حومه . مگر در این مسئله در همین مجلس مذاکره شده و بنده علاوه میکنم به اظهارات آقای حاشی زاده که گذشته از این که حقوق معلمین هیچ چه داده نمی شود بدبختانه يك قسمت از اهالی این شهر که ماهانه از برای اطفاالتشان میدهند بواسطه تعطیل مدارس بچه هاشان در کوچه ها سرگردان هستند

این است که بنده از مقام ریاست و نمایندگان محترم استدعا میکنم امروز يك تصمیم قطعی در خصوص آقایان معلمین اتخاذ فرمایند

عرض دیگرم راجع بمدراس حومه است مدارس حومه يك شکاهای مختلفی بخود گرفته که تصور میکنم اگر عرض کنم خیلی شرم آور باشد

مدراس حومه برای اطفال مردم نافع نیست

فقط در بعضی نقاط با توجه ملاحظاتی يك مدرسه تأسیس میکنند تا بچه های مردم میروند چیز بفهمند دولت آن مدرسه را بهم زده و در جای دیگر يك مدرسه دائر می کنند

بعلاوه در عرض سال مدارس حومه سه ماه دائرونه ماه تعطیل است بدبختانه تمام حقوق را هم میگیرند و ابتدا اطفال مردم را تربیت نمیکنند چون آقای کفیل وزارت معارف تشریف دارند خوشترند که کری بایشان بدهم که يك ترتیب صحیحی از برای مدارس حومه معین فرمایند

یا اینکه مدارس حومه را هم ضمیمه مدارس شهری نمایند چون تأمین ارزاق و دادن عوارض تمام بدهد حومه است ولی برای مدرسه اش هیچ اقدامی نمیشود به این استعدا میکنم در این خصوص بيك ترتیب صحیحی معین فرمایند

نایب رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)

عدل الملک - بنده از آقای وزیر فوائد عامه شوالی راجع براه مازندران کردم و مستحضر هم هستند

اگر اجازه میفرمایید سؤال کنم

نایب رئیس - فرمایند

عدل الملک - در مسافرتی که اخیراً بنده بمازندران کردم اغلب با تجار و سرمایه داران و رعایا و اشخاص مختلفه مرادوانی داشتم آنها معتقد بودند که دوسایر ایالات و ولایات نواقص متعدد است ولی فعلاً نقیصه مازندران منحصر بفرد است و آن این است که ماراه نداریم

مملکت مان جا بلخیز است. فوائد کثیره هم دارد ولی راه ندارد

و اما باید راحت کرد و از این معاصره اقتصادی نجات داد

در وزارت فوائد عامه بغوریت بنده اطلاع دارم سابقاً بيك فکری وجود داشت که این قبیل راههای اساسی را خود دولت بسازد و بازه ملاحظاتی هم در کار بود

حالا بنده حرفی ندارم اگر واقعه ضمیمه مالی دولت اجازه نمیدهد که راههای اساسی را خودش بسازد و ظاهر آرایش مسریست بهتر این است با يك شرایطی بخره داهالی واگذار کند آقای وزیر فوائد عامه بيك اوراق و اعلاناتی تهیه کرده و اقداماتی نمودند و مردم را دعوت کرده اند به اینکه مسائل و مشکلات اقتصادی و مبتلا به را بگیرند و حل کنند و بالاخره بيك تصمیمی بگیرند

آنها هم خیال میکردند این ندائی که ایشان داده اند باید حسن استقبال شود

لهذا برای اینکه نشان بدهند که این فکر را تقبیل بنمایند این بود که بنده را وسیله گفتن مطالب خودشان فرار داده اند که برای راه مازندران

آیا وزارت فوائد عامه چه طریقی را در نظر گرفته و چه میخوانند بکنند که اهالی آنجا از طریق معاصره خارج شوند

این راهم باید عرض کنم که آقای وزیر فوائد عامه بدانند که راه مازندران فعلاً منحصر است بیخرج و زوا از این حیث تجار غالباً دچار زحمت میشوند

و از نقطه نظر زندگی گاهی احتیاج فوق العاده شدیدی بيك راه اساسی دارند که موضوع رقابت آنها هم اصلاح شود و راه تجار نشان هم باز شود این است که بنده سؤال میکنم این فکر تا چه درجه در وزارت فوائد عامه مورد توجه است و چه فکری برای انجام این کار کرده اند ؟

وزیر فوائد عامه - با سابقه که خود آقای عدل الملک در وزارت فوائد عامه دارند از طرف من محتاج بیسطة کلام نیست و خود ایشان هم باید تصدیق فرمایند که نه تنها مازندران است که در مملکت ما محتاج راه است

بلکه تمام قطعات ایران محتاج راه است و اول شرط ترافی اقتصادی ما بلکه شاید میتوان گفت یگانه شرط مهش راه است

باین جهت است که مصادر امور اعم از دولت و مجلس شورای ملی و کتبه خبر - خواهان مملکت باید تمام هم خودشان را صرف اتخاذ نظریاتی که معلومتر پیدا کردن و داشتن راه بشود بنمایند

مقاسفانه تا بهال اقداماتی که برای راه سازی بعمل میآمده است مناسب با احتیاجات مملکت نبوده است

چنانچه امسال هم در بودجه وزارت فوائد عامه مبلتی که تصویب شد است متناسب با احتیاج راهها نیست بلکه خیلی کمتر است

علت اینهم البته مضایقه نبوده است

علت نبودن پول و ضیق بودجه مملکت است

البته همه ما ها معتقدیم که بایستی در مملکت راه ساخته بشود و همه ماها هم در عین حال معتقدیم که سایر مؤسسات هم باید در مملکت وجود داشته باشد

بنا بر این بنده اگر میخواستم در جواب ایشان عرض کنم بلی مشغول اقدامات مجدانه هستم و تقریباً نتایجی حاصل خواهد شد

این حرف نه گفتنش از من مقتضی بود و نه شنیدنش از ایشان ولی باید گفت که امسال ما يك امیدواری نداریم که بتوانیم موفق بشویم و راهی برای مازندران درست کنیم

ولی در همان حال میتوانم خدمت آقایان عرض کنم که در نتیجه مذاکراتی که با کمیسیون اقتصادی مجلس شورای ملی شده و خود بنده هم در چند جلسه اش حاضر بودم رئیس کل مالیه هم حاضر بودند شاید روز چهارشنبه هم که جلسه این کمیسیون تشکیل میشود باین تمام بدواری میروند که بيك بر گرام قطعی برای ساختن راههای مملکت اتخاذ بشود

پس از آنکه آن بر گرام اتخاذ شد آنوقت بيك محل هائی هم برای ساختن راه های مملکت تخصیص داده خواهد شد پس از آنکه این تصمیم با مساعدت نمایندگان محترم مجلسی شد مازندران هم دارای راه شده و احتیاجات آنها هم تأمین خواهد شد

کفیل وزارت معارف - راجع بمدراس حومه که نماینده محترم تذکر دادند بنده مقصودشان را درست ملتفت نشدم ولی در هر حال ممکن است اگر نواقصی مشاهده فرمودند آن نواقص را بنویسند یا اگر ممکن است خودشان تشریف بیاورند به وزارت معارف و با هم مذاکره کنیم تا در حدود اختیارات بيك اقداماتی بشود و اصلاحاتی منظور شود

ولی البته همانطور که آقای سردار معظم هم اظهار فرمودند بنده هم تکرار میکنم تمام اینها بواسطه نبودن پول است اگر پول باشد همه کار میتوانیم بکنیم ولی البته تصدیق میفرمایید با بودجه ناقص شصت هزار تومان بنده بیش از آنچه هست دیگر چه میتوانیم بکنم

عدل الملک - عرض کنم نکته که آقای سردار معظم فرمودند البته ماها هم متذکر هستیم و از جریان امور مالی مملکت هم مطلع هستیم و می دانیم برای مملکت میسر نیست

والاضافه در کار نبود ولی وجه حل را ما طور دیگر پیشنهاد کردیم و آن این است که راهها را با یک شرايطی معین مردم بدهند و تقسیمات جزء بکنند که خودشان بسازند و متاعی هم ببرند و در وقتش هم واگذار نمایند و الا بانتظار اقدامات کمیسیون اقتصادی و تصویب دیول و غیره اینها خیلی دور و بطول است نتایجش هم دیر حاصل میشود بنده ایشان را باین نکته واقف ساختم که باین شرایط سهل بطور قطعه قطعه این راه را بدهند بعد تجار مازندران آنها هم انتقال میکنند و حاضرند مقصود بنده تذکر این مسئله بود وزیر فواید عامه - نظر باینکه این مطلب را بطور صریح آقای عدل الملک در ضمن سؤالشان فرمودند بنده جوابی ندادم حالاً که فرمودند مجبورم چند کلمه عرض کنم : اولاً هنوز پیشنهاد عملی از طرف تجار مازندران بوزارت فواید عامه نرسیده به استثنای يك پیشنهاد که آن هم توسط آقای امیراکرم رسیده است یکی هم آقای مسعود الملک پیشنهاد کرده اند که تقدیم مجلس شورای ملی شده است البته هر وقت تصویب شود امتیازش داده خواهد شد ولی در حال از گفتن این عبارت نمی توانم خودداری کنم که بلی اساساً می شود گفت راه را باید داد مردم و قطعه قطعه کرد و تجزیه کرد که مردم خودشان بسازند ولی اگر در این خصوص قدری وقت کنیم شاید واگذار کردن راههای اصلی و متفرقه و خارج کردن آنها از اختیار دولت صلاح نباشد پیش هم این است که هر کس میخواهد راه بسازد در همان ضمنی که را میسازد و پول خودش را خرج میکند در همانحال می خواهد سرمایه اش برگشت کند فایده هم میرسد در صورتی که این اصل مسلم است که راه یکی از چیزهایی است که هیچ دولتی حق ندارد از او فایده ببرد راه یکی از چیزهایی است که باید مجانی باشد و بایده دولت از فوائد خودش برای فایده عموم راه بسازد و مجاناً مردم واگذار کند به همین ملاحظه است از وقتی که بنده افتخار اشتغال مقام وزارت فواید عامه را پیدا کردم مشغول مذاکره شده ام که بهای هائی که در راههاست و فوق العاده سنگین است و معجل تجارت ملک است لااقل تقلیل شود . یا اگر در حقیقت بخواهیم اصلاح کنیم باید برداشته شود چون نمی شود با عاواند راه خود راه را درست کرد دولت باید یا عوارض و عوائد دیگرش راه را بسازد و

و اجازت پست و تلگراف هم در هدا است بهر طوری بود توانسته است رتبه های اعضای خودش را با مواد نه گانه قانون استخدام تطبیق کند ولی نتوانسته است بواسطه کمی بودجه خودش حقوق رتبهها را طوری که تعیین شد اسناد بدهد از طرفی هم کسور تقاعد بیک ترتیب غیر منظمی یعنی صدهفت و نیم بعلاوه يك صد يك از آنها گرفته میشود و با این کمی حقوقشان این کسورات ناگوار و دشوار است خودشان هم در این باب چندین قبیل شرحی بجای شورا ملی تقدیم کرده بودند که در این جا قرائت شد بنده برای آسایش آنها اینطور بنظر رسید که این پیش نهاد را تقدیم کرده و استعفا کنیم تا موقتی که قانون تخصیص ساختن راه نمایند و از سال دیگر هم شروع کنند بکاستن باج راههائی که فراهست و در طرف دوسه سال این باجها را از بین ببرند راهها را هم کاملاً بسازند مسلماً بداننده بصره - حکایت است بعضی از نمایندگان - وارد دستور شوید . نایب رئیس - در ماده سیزده که در جلسه قبل تصویب شده تبصره از طرف آقای اعتبار الدوله پیشنهاد شده قرائت می شود . (اینطور خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم شرح ذیل بطور تبصره در ماده ۱۳ اضافه شود تبصره ۱۳ مادام که حقوق اعضاء وزارت پست و تلگراف کمتر از تریبی است که در ماده ۱۶ قانون استخدام ذکر شده از حقوق آنها کسور تقاعدی که در ماده ۵۷ و ۶۹ قانون مذکور است کسر نشده و مبلغی را هم که از این بابت کسر و جمع شده بصاحبان آن مسترد گردد لیکن مدت اشتغال خدمت آنها در موقع ترفیع و تقاعد محسوب و مشمول مواد دیگر قانون استخدام خواهد بود نایب رئیس - آقای اعتبار الدوله (اجازه) اعتبار الدوله - البته آقایان مصلند که قانون استخدام بواسطه سنگین شدن بودجه در وزارت پست و تلگراف اجرا نشده و حال آنکه اداره پست و تلگراف از قدیم ترین ادارات و زحمات اعضاء و اجراء آن هم گران سایر ادارات بیشتر نباشد کمتر نخواهد بود اجرای قانون استخدام در سایر وزارت خانهها بفتح مستخدمین تمام شده ولی بالعکس اعضاء این وزارتخانه که میزان خدمتشان هم بیشتر از سایرین است و اگر چنانچه اجرا میشد بیشتر استفاده میکردند در این جا اجرا نشده است

وزارت پست و تلگراف هم در هدا است بهر طوری بود توانسته است رتبه های اعضای خودش را با مواد نه گانه قانون استخدام تطبیق کند ولی نتوانسته است بواسطه کمی بودجه خودش حقوق رتبهها را طوری که تعیین شد اسناد بدهد از طرفی هم کسور تقاعد بیک ترتیب غیر منظمی یعنی صدهفت و نیم بعلاوه يك صد يك از آنها گرفته میشود و با این کمی حقوقشان این کسورات ناگوار و دشوار است خودشان هم در این باب چندین قبیل شرحی بجای شورا ملی تقدیم کرده بودند که در این جا قرائت شد بنده برای آسایش آنها اینطور بنظر رسید که این پیش نهاد را تقدیم کرده و استعفا کنیم تا موقتی که قانون تخصیص ساختن راه نمایند و از سال دیگر هم شروع کنند بکاستن باج راههائی که فراهست و در طرف دوسه سال این باجها را از بین ببرند راهها را هم کاملاً بسازند مسلماً بداننده بصره - حکایت است بعضی از نمایندگان - وارد دستور شوید . نایب رئیس - در ماده سیزده که در جلسه قبل تصویب شده تبصره از طرف آقای اعتبار الدوله پیشنهاد شده قرائت می شود . (اینطور خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم شرح ذیل بطور تبصره در ماده ۱۳ مادام که حقوق اعضاء وزارت پست و تلگراف کمتر از تریبی است که در ماده ۱۶ قانون استخدام ذکر شده از حقوق آنها کسور تقاعدی که در ماده ۵۷ و ۶۹ قانون مذکور است کسر نشده و مبلغی را هم که از این بابت کسر و جمع شده بصاحبان آن مسترد گردد لیکن مدت اشتغال خدمت آنها در موقع ترفیع و تقاعد محسوب و مشمول مواد دیگر قانون استخدام خواهد بود نایب رئیس - آقای اعتبار الدوله (اجازه) اعتبار الدوله - البته آقایان مصلند که قانون استخدام بواسطه سنگین شدن بودجه در وزارت پست و تلگراف اجرا نشده و حال آنکه اداره پست و تلگراف از قدیم ترین ادارات و زحمات اعضاء و اجراء آن هم گران سایر ادارات بیشتر نباشد کمتر نخواهد بود اجرای قانون استخدام در سایر وزارت خانهها بفتح مستخدمین تمام شده ولی بالعکس اعضاء این وزارتخانه که میزان خدمتشان هم بیشتر از سایرین است و اگر چنانچه اجرا میشد بیشتر استفاده میکردند در این جا اجرا نشده است

دعوا اتفاق می افتد يك طرف میگردد فلان مقدار بشما بده کارم و فلان مبلغ هم از شما طلب کارم در آن قسمت بدهی قاضی میگردد این قسمت را که اول اقرار کرده بده قسمت دومش ادعا است بعد برو ثابت کن حالا هم اگر مقصود قانون استخدام است که باید هر دو قسمتش اجرا شود ولی چون آن قسمت اول اجرا نشده بعقیده من اجرای این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره یا منشی اول ولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شما محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست اما اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده خودم قبلاً متذکر بودم و آقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رای گرفت این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره یا منشی اول ولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شما محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست اما اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده خودم قبلاً متذکر بودم و آقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رای گرفت این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره یا منشی اول ولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شما محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست اما اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده خودم قبلاً متذکر بودم و آقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رای گرفت این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره یا منشی اول ولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شما محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست اما اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده خودم قبلاً متذکر بودم و آقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رای گرفت این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

حقوق رئیس اداره میدهند اینطور نیست احکاماتشان را همینطور می نویسند رئیس اداره یا منشی اول ولی حقوقشان را مطابق این رتبه ها نمیدهند و می نویسند مراتب شما محفوظ است اما حقوقشان اینطور نیست اما اینکه فرمودند نمیشود رای گرفت بنده خودم قبلاً متذکر بودم و آقای رئیس هم صحبت کردم فرمودند مانع قانونی ندارد میشود رای گرفت این بود که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم رای می شود گرفت حالا که قانون استخدام در آنجا اجرا نمیشود دیگر حقوق آنها را کسر نکنند نایب رئیس - بنده مستقدم که در این خصوص نمیشود رای گرفت دیگر مجلس در این خصوص رای بدهد آقای ناصر الاسلام (اجازه) ناصر الاسلام - بنده تعجب میکنم با این توضیحی که آقای تدین دادند این اشکال قانونی را بطور شما میفرمائید هانطور که آقای تدین توضیح دادند این قانون دوجزه دارد و هر دو جزء آنرا باید اجرا کرد نه اینکه تیمیض قائل شد و يك قسمت آنرا عمل کرد و قسمت دیگرش را بلا اجرا گذاشت و چون قائل تیمیض شده اند در این صورت بنده اشکالی نمی بینم مادام که قانون استخدام در حق اعضاء وزارت پست و تلگراف مجری و معمول نشده است از کسور حقوق معاف باشند رای گرفتن باین پیشنهاد هم هیچ اشکالی ندارد مخیر - اینطور که میفرمائید نیست البته مطلب در جای خودش صحیح است و با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله هم کسی مخالف نیست اظهارات آقای تدین هم بجای خودش صحیح است ولی اگر فرضاً یکطرف قانون اجرا نشده باید یکطرف دیگرش هم اجرا نشود؟ اینکه میشود مطابق يك ماده از قانون استخدام باین تبصره نمیشود رای گرفت این است عرض بنده و الا اظهارات البتة صحیح است نایب رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه) نصرت الدوله - بنده هم نورمی کنم توضیحاتی که آقای تدین دادند یعنی بر این بود که يك قسمت از قانون استخدام در يك قسمتی از این وزارتخانه اجرا نشده و از نقطه نظر منطق صحیح بی دانستند که بواسطه اجرا نشدن يك قسمت از قانون قسمت دیگرش را که کسور تقاعد است اجرا نمایند این البته صحیح است ولی همانطور که آقای مخیر توضیح دادند اگر دولت برای اجرا نشدن

طرح قانونی هم لازم ندارد. این یک تبصره است. تراجیح با اجرای قانون آقاسید یعقوب - بنده اظهار نظامنامه دارم .

نایب رئیس - بفرمائید .

آقاسید یعقوب - بنده خیلی متأسف هستم که اظهار بنده و ایراد بنده در یک موقی شده است که بنده با مستخدمین جزء کاملاً موافقم چنانچه مکرر از صحبت های بنده معلوم شده است که بنده با مستخدمین جزء کاملاً موافقم لیکن این عقیده بنده بنده را از عنوان هیئت مقننه بودن خارج نمی کند .

بنده که آمدم این جا باید کاملاً بابتد بقانون باشم ماده شصت و پنجم را میخوانم آقایان ملاحظه بفرمائید .

بعدم ماده قانون استخدام را میخوانم و خیلی تعجب میکنم که آقایان همه شان فاضل و عالم هستند بلکه بعضی شان دکتری آندروا هستند .

(خنده نمایندگان)

آقاسید یعقوب - معذک موادر در نظر نمیگیرند آن وقت این طور حرفها هم میزنند این مواد فارسی است تفسیر هم لازم ندارد ماده شصت و پنج نظامنامه داخلی مینویسد :

در قانون بودجه هیچ طرحی را که مستازم از دیار مقرر یا مدد معاش با وظیفه باشد بعنوان ماده الحاقیه یا بتوان اصلاح نمیتوان پیشنهاد کرد .

بعضی از نمایندگان - بطور همه این مربوط باینجا نیست .

آقاسید یعقوب - چرا این تبصره که الان پیشنهاد شده مستلزم از دیار حقوق و مخارج است ماده شصت و هشت قانون استخدام هم این را میگوید بنده مستخدمین جزء و وزارت آنها و ادارات که مشمول ماده ۱۵ هستند موافق نظامنامه داخلی وزارت خانه و ادارات را مربوط بدرجاتی نمی بینند و مادام که قانون مخصوصی برای حقوق تقاعد و وظایف آنها تصویب نشده است مقررات فصل چهارم درباره آنها رعایت خواهد شد با این دو ماده صریح آقایان به بنده حمله نکنند

بنده از آقایان استرحام و استدعا می کنم بعد از آنکه عرایض بنده تمام شد آنوقت اگر مایه استعجاب شده به بنده حمله بفرمائید و اظهار احساسات بنمایند الان مستخدمین جزء . . .

نایب رئیس - این اظهار نیست مذاکره ای در اصل مطلب نباید بفرمائید **آقاسید یعقوب** - خواستم این ماده را توضیح بدهم والا بنده همانطور که شاهزاده نصرت الدوله فرمودند موافقم و حاضریم که الفاء این ماده بشود **نایب رئیس** - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)

شاهزاده شیخ الرئیس - بنده تصور می کنم اگر این پیشنهاد موجب نسخ قانون نباشد لافل موجب تعطیل قانون خواهد شد و این پیشنهاد خیلی شبیه است بآن ماده واحد که آقای صدیق السلطنه در زمان وزارت مالیه شان پیشنهاد کردند که قانون مالیه تا سه ماه موقوف الاجرا بماند و در واقع این تبصره هم در حکم همان است یعنی تا چند ماه قانون استخدام در وزارت است و تلگراف اجراء نشود و بنده کان می کنم چند ماده قانون را بواسطه یک پیشنهاد لغو کرد و همانطور که اول هم عرض کردم مطالب همه حق است و کسی از بنده نظر مطالب مخالف نیست

قانون استخدام یک اساسی است که برای تمام تمام مستخدمین دوخته شده و برای یک دست نیست اگر بودجه کم است باید زیاد شود و نسبت به ما باید یکسان باشد در هر حال باین پیشنهاد و این مطلب کسی مخالف نیست ولی بموجب این پیشنهاد چندین ماده از قانون استخدام موقوف الاجرا می ماند و به عقیده بنده قابل تصویب نیست

آقای میرزا شهاب - بنده اظهار نظامنامه دارم **نایب رئیس** - بفرمائید **آقای میرزا شهاب** - تا بحال دومرتبه در مخالف بشت سر هم صحبت داشته اند و حال آنکه باید یک مخالف و یک موافق صحبت بدارد

آقاسید یعقوب مخالف بودند شاهزاده هم مخالف بودند و بعد از ایشان بلافاصله صحبت نمودند و این برخلاف نظامنامه است

نایب رئیس - این اظهاری که فرمودید وارد نیست آقاسید یعقوب به عنوان اظهار نظامنامه صحبت کردند شاهزاده شیخ الرئیس هم مخالف بودند قبل از ایشان هم آقای تدین که موافق بودند صحبت کردند پس این اظهار وارد نبود

بعضی از نمایندگان - صحیح است **نایب رئیس** - شاهزاده سلیمان میرزا موافقت با مخالف؟

شاهزاده سلیمان میرزا - با پیشنهاد آقای اعتبار الدوله موافقم؟

نایب رئیس - بفرمائید **شاهزاده سلیمان میرزا** - آقای اعتبار الدوله یک پیشنهادی کرده اند و یک نامه کوی داده اند که وقتی مناقب یک قانون را درباره یک اشخاصی اجراء کردید مضراتش را هم درباره آن ها منظور ندارید

این یک چیزی است خیلی واضح خیلی هم صحبت لازم ندارد آن قسمت از قانون که بر ضرر مستخدمین وزارت است و تلگراف است منظور میکنند (یعنی حقوق تقاعد) آن هم آنطوری که اظهار شد

صد و هفت و نیم کسر میکنند در صورتی

که این قانون وقتی مجری است که مطابق ماده قبلش حقوق مستخدم را از روی ترتیب تابه گانه بندهند

پس وقتی که اساساً از طرف دولت نظر به یک مقتضیاتی از آن روح فوق این اشخاص را نمیدهند و میگویند ما کسر بودجه داریم

دیگر این مستخدمین چه گناهی دارند که باید از حقوق آنها کسر هم بکنند؟ در صورتیکه اعضاء وزارت است و تلگراف از همه بیشتر کار میکنند و یک اداره قدیمی وقتی است حقوقش هم خیلی کم است حالاهم آمده اند این عضو ضعیف را گرفته اند

در موق بودجه وقتی که آقاسید آخرمه بوده و معلی باقی مانده و یک مدیر اداره را تقریباً در ماه هشتاد تومان میدهند

آن وقت حقوق تقاعد هم از او کسر میکنند وقتی که هشتاد تومان میدهند یعنی قانون را رعایت نکرده اند پس وقتی فصل دوم قانون را رعایت نکرده اند فصل چهارم را هم نباید منظور نمایند

این یک چیزی است واضح روشن و اضافه خرج هم نیست که آقای آقاسید یعقوب فرمودند برای اینکه آقای اعتبار الدوله پیشنهاد فرموده اند که یک چیزی علاوه بر بودجه مقرر بآنها بدهند غیر گفته اند

حالا که فصل دوم قانون را اجرا نمیکنید فصل چهارم را هم اجرا نکنید یعنی این مواد اولی را که بنفشان است منظور نمیکنید این کسور را هم از شان بگیرند چیز اضافه پیشنهاد نکرده اند و در رأی هم میشود باین پیشنهاد گرفت مخالفی هم بی قانون ندارند

نایب رئیس - چون اختلاف پیدا شده است باید در این خصوص رأی بگیریم که آیا میشود باین تبصره پیشنهادی آقای اعتبار الدوله رأی گرفت یا نه؟

مشاراعظم - بنده اظهار دارم .

نایب رئیس - بفرمائید .

مشاراعظم - این جا در ماده نوش و میگوید اصلاحاتی که درباره مطلبی پیشنهاد میشود قبل از خود مطلب درباره آن باید رأی گرفته شود .

بنده اینجاست ملت نشدم که این تبصره بعنوان اصلاح است یا ماده جدا گانه است اگر اصلاح است باید قبل از خود ماده در بارش رأی بگیریم

چنانکه در یکی از موارد آقای موتمن الملک اول تبصره رأی گرفتند بعد بنده حالا اگر این اصلاح است باید اول بآن رأی بدهیم بعد بنده

بنابراین موقش گذشته است و اگر ماده الحاقیه است آن وقت ممکن است آقای اعتبار الدوله بعنوان ماده الحاقیه پیش

تدین - اولاً راجع بپیشنهادهاییکه مخصوصاً در بودجه و لوائح مالی می شده و در مجلس هم قابل توجه میشده است سابقه اش این است که محتاج بطبع و توزیع نیست

دلیلش هم این است که توضیحات راجع بپیشنهاد در مجلس داده میشود و بعد از آن رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد قابل توجه میشود بفرموده مجلس بکمیسیون بودجه و مراجعت می کنند به مجلس و مخصوصاً در جلسه گذشته چندین مرتبه باین پیشنهاد و اسامی اینجا قرائت شد و پیشنهادهای مختلف هم شد

بالاخره در ان زمان مذاکره کراتی که در جلسه دیروز بوده است کمیسیون بودجه نظریه خودش را راپرت داده و بیست و چهار ساعت هم فاصله شده است و البته آقایان هم متوجه هستند که فلسفه طبع و توزیع برای استحضار است

ولی وقتی که مستعرض باشند دیگر طبع و توزیع لزومی ندارد

از همه این ها گذشته سئوالمی بودجه . فعلاً یک مسئله خرابی شده و اسباب اختلال امور هم چنین سختی همیشه مستخدمین و غیر مستخدمین و هر کس که میبایستی از ادارات دولتی بهره منوانی پول بگیرد شده است و حالا هم سرزمتان و هوا سرد است خوب است این بودجه را زود تر تصویب کنیم

حاج عز الملک - مقصود تذکر بود

نایب رئیس - آقای معتمد السلطنه (اجازه)

معتمد السلطنه - بنده با این راپرت کمیسیون بودجه مخالف هستم و مخالفتم از نقطه نظر مساعدت به این اشخاص نیست بلکه مخالفت من از این نقطه نظر است که دوازده برج ما یک دوازدهم تصویب کردیم . . .

بعضی از نمایندگان - هفت برج .

معتمد السلطنه - بی هفت برج ما یک دوازدهم تصویب کردیم که مطابق ستمناضیه پرداخته شود و مخصوصاً بخاطر دارم که در یک موقی که موضوع یک دوازدهم مطرح بود

مذاکره شد که وزارت مالیه مجاز و مکلف است مستحریات و شهریه ها را بپردازد و آنچه بنده اطلاع دارم نسبت بقسمت مستحریات وزارت مالیه شش ماهه اول سال را پرداخته است و آقای وزیر مالیه و معاون مالیه هم تشریف دارند و ممکن است توضیحات هم بدهند و علاوه قانون هم عطف سابق نمی شود و اگر هم بایستی این راپرت اجراء شود

بنده تصور میکنم باید از بابت پنج ماهی که پرداخته نشده است اجراء شود و نسبت بآن هفت برجیکه پرداخت

نایب رئیس - اگر نظر آقایان باشد در جلسه گذشته اول در ماده رأی گرفته شد بعد در تبصره و بالاخره در کلیه ماده هم رأی گرفته شد

این پیشنهاد آقای اعتبار الدوله تبصره است نه اصلاح و اگر اصلاح بود باید قبل از رأی گرفتن بنده در آن رأی بگیریم ولی چون تبصره است در تبصره رأی میگیریم بعد در کلیه ماده مجدداً رأی گرفته می شود

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

نایب رئیس - رأی میگیریم باین کدر پیشنهاد آقای اعتبار الدوله میشود رأی گرفت یا خیر آقایان بیکه موافقت قیام فرمائید

(صد قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشده پیشنهاد های دیگری هم که در این زمین رسیده است کمان میبندم مورد نداشت باشد در ماده دوازده بریزوز پیشنهاد هائی قابل توجه شده و بکمیسیون بودجه مراجعه شده بود

کمیسیون هم راپرت داده است قرائت میشود

(شرح آتی خوانده شد)

کمیسیون بودجه پیشنهاد آقای ضیاعالواعظین را راجع بقابل بیست فتم مستحری آقایان مفصله از تومانی دو ریال پنج شاهی مورد مطالعه قرار داده و با پیشنهادش بود نسبت به بده قلم آن موافقت می نماید و تبصره ذیل راپرتش نهاد می نماید تبصره - مستحری اشخاص مفصله مطابق صورت ضمیمه در هدهد السنه سیچقان ثیل ۱۳۰۴ باید از تومانی پنج شاهی پرداخته شود

آقای عبدالسلطنه - آقای نصرت الدوله آقای قوام السلطنه - آقای سردار کبیر - آقای وثوق الدوله - آقای امیر نظام شاهزاده فرمان فرما - شاهزاده نصرت الدوله - آقای ناصر الملک - آقای ارفع الدوله - آقای خان باباخان ولد سردار اسعد - آقای سردار اسعد - اولاد انان مرحوم سردار اسعد - محمد خان سالار اعظم ولد مرحوم سردار اسعد امیر جنگ - سردار بهادر ولد سردار اسعد منوچهر خان ولد سردار اسعد - آقای حاج خسرو خان سردار ظفر معیر کمیسیون عماد السلطنه

حاج عز الملک - طبع و توزیع نشده است

نایب رئیس - راپرت هائی که از کمیسیون بودجه راجع با اصلاحات میرسد دیگر طبع و توزیع نمی شود

حالا اگر لازم است ممکن است طبع و توزیع شود

آقای تدین (اجازه)

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

صفحه ۹۰۷

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دوره پنجم

از اقامت است.

آقای میرزا شهاب - پس همان را قبول کنید.

تدوین - اجازه دهید ولی گاه گاهی می شود که الفاظ عبارات بر حسب اختلاف موارد معنای دیگری پیدا میکنند نسبت به آن یک دوازدهم ما همان ترتیبی که از مجلس اول بوده است این مجلس هم این عبارت را تصویب کرد که وزارت مالیه مجاز است که معارج و حقوق کلیه وزارتخانه ها را یک دوازدهم بپردازد اما متأسفانه این مجاز یک معنای خاصی پیدا کرده است و از این مجاز آنهاست که باید پول بدهند الزام را تفهیدند حتی صریحاً نوشته اند که مجلس با اجازه داده است ما مبلغان هست می دهیم مبلغان نیست نمی دهیم.

یکی از دلایلی که تعین شده در وزارتخانه ها و حقوق بعضی از وزارتخانه ها از سرطان مانده است محض همین گناه (مجاز است) و در قاموس لغت اینطور تعبیر شده.

چون دچار اشکال شده ایم بنده عقیده دارم که بعد از این برای اینکه سوء تعبیر نشود.

در هر سطر از قوانین موضوعه هر پنج دوره هر چه گناه مجاز هست تبدیل به کلمه مکلف بشود چه رسد باین قانون بودجه.

پس اینکه در اینجا نوشته شده است مکلف است برای اینکه تعبیر نشود باینکه چون ما اجازه داریم دلمان می خواهیم بیسیم و دلمان نمی خواهد نمی دهیم در صورتی که مقصود از کمترین تصویب می کند الزام است و باین جهت بوده است که مکلف نوشته شده.

نایب رئیس - رای می گیریم پیش نهاد آقای میرزا شهاب الدین موافقتی قابل توجه قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)
نایب رئیس - قابل توجه نشد رای می گیریم باینکه در دادارم (پاسائی - بنده اخطار دارم نایب رئیس - بفرمایند پاسائی - تصوم می کنم تا ماده دوم رای گرفته نشود بنده دوازدهم رای گرفت.
زیرا ابتداء باید مبلغ اعتباری را رای گرفت و ثاباً در تکلیف آنکه از روی چون مواد دیگری که رای دادیم قیدی نداشت و مبلغ اعتباری در کار نبود ولی در این ماده مبلغ اعتباری را باید قبلاً معین بفرمایند.
یعنی باید اول در ماده دوم رای گرفته شود و مبلغ اعتبار معین بشود بعد هر چه از آن کسر شده باقی مبلغ در اینجا معین شود.

رای گرفته شود باین جهت باین ماده نمی شود رای گرفت.
نایب رئیس - آقای حاج عزالمالک (اجازه)
حاج عزالمالک - می خواستم به آقای یادآوری کنم که اینجا مجبور نمیکنند وزارت مالیه را که تمام هشتصد هزار تومان را بپردازد و تصویب هزار تومان هم الزامی نیست که تمام هشتصد هزار تومان بپردازد شو در ماده دوم اعتباری بوزارت خانه داده می شود باین ماده ترتیب پرداخت آن اعتبار را معین میکند اگر مجلس شورای ملی رای داد باین ماده ترتیب پرداخت اعتبار را معین میکند.
بعد دم که رای بشیم مبلغ اعتبار باز الزام این نیست که تا بپردازد و بپردازد و مطابق این ماده که رای دادیم آنچه لازم است می پردازد و آنچه لازم نیست نمی پردازد.

نایب رئیس - رای می گیریم
روحی - تذکری دارم
نایب رئیس - بفرمایند
روحی - تقاضای کرده بودیم در این باب بارزنده رای گرفته شود
نایب رئیس - مرفوع این تقاضا نیست.

ضیاء الواعظین - برای بتصرفه مقدم است.
نایب رئیس - اول باینکه رای می گیریم بعد بتصرفه بعد بجمع بود.
یک نفر از نمایندگان اصلاحاتی که در باره مطلب می شود قابل از خود مطلب باید رای گرفته شود.
نایب رئیس - این اصلاح نیست بتصرفه است اول در خود ماده بعد در تصرفه و بعد هم در کلیه رای گرفته می شود.
می گیریم بعد دوازدهم آقایانی که موافقت قیام فرمایند.
(اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد بتصرفه قبلاً قرائت شد پیش نهادی را که بتصرفه رسیده است قرائت می شود.
مخبر - راجع باینکه باینکه از طرف آقای نصرت الدوله قبلاً پیشنهاد شده بود و بعدایشان پیشنهاد خودشان را مطرح کردند و آقای ضیاء الواعظین پیشنهاد کردند و در مجلس قابل توجه شد.
اولاً بدلتالی که در کمسیون مقرر شده است که کمسیون راجع به هیجده قلم آن موافقت کرد و وزارت آنها هم تقدیم شد و نسبت بدو قلم که یکی آقای - محمدالدوله و یکی وحیدالملک باشد موضوع شد و یک نکته دیگر هم که لازم بود عرض آقایان برسد راجع بآن پیشنهاد اساسی است که برای سال آتی شده که مابذل پنججاه هزار تومان از کلیه اعتبار مستخرجات و شهری هاکسرسرود و یک مضافی که در آن

پیشنهاد ذکر شده است برسد شاهزاده نصرت الدوله هم که این پیش نهاد را کرده بودند و بعد استرداد کردند علت اینکه مسترد داشتند مطابق توضیحات شایمان بود که این کسر اسامی که از مبلغ بعمل می آمد متوجه سال آتی هم خواهد شد.

از مضافی که برای آن پیشنهاد پنججاه هزار تومانی لازم است کسر خواهد شد.
باین جهت در کمسیون هم این مسئله مقرر شد و باین نظر گرفتن این مسئله این را بمرتداد شده که این کسر تومانی پنج شاهی مربوط به گذشته سیچقان ثیل است نام مربوط بسته آتی این را برای اطلاع آقایان عرض کردم.

(پیشنهاد آقای معتمد السلطنه بشرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم باستثناء قلم راجع بآقای نصیر الدوله رای گرفته شود مهتمت السلطنه - بنده توضیحات زیادی ندارم فقط می توانم عرض کنم که اولاً آنکس نصیر السلطنه شخصاً تومانی ندارند يك خانه موردی دارند که اغلب آقایان میدانند علاوه خدمانی هم بکاربرد کرده اند و بر روی شوق ایشان پیشنهاد کردم ایشان را استثناء کنند.

نایب رئیس - عقیده کمسیون همان است راپورت داده است
نایب رئیس - رای می گیریم پیش نهاد آقای معتمد السلطنه آقای حاج عزالمالک (اجازه)
حاج عزالمالک - باید تجزیه شود یعنی قائل شدیم بایشان علیحده رای گرفته میشود.
نایب رئیس - يك پیشنهاد دیگری هم رسیده که تقاضای تجزیه کرده اند آنها هم قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد می کنم اولاد انان مرحوم سردار اسعد مستثنی شود - اخگر
نایب رئیس - پیشنهاد دیگری هست قرائت می شود.
(بشرح ذیل خوانده شد)
پیشنهاد میکنم باستثناء اولاد مرحوم سردار اسعد - محمد هاشم میرزا - امیر حشمت
نایب رئیس - پس باید سه یا چهار قسمت شود بدو اولاد مرحوم سردار اسعد

کلیه مجزا شود بعد نصیر الدوله بعد هم بانای راپورت رای گرفته می شود آقای وکیل الملک
سردار اسعد - در دوازدهم بتصرفه
روحی - بنده اخطار دارم
نایب رئیس - بفرمایند
روحی - بالنسبه باین ماده ما چندی قبل تقاضا کردیم و دفتره بقره تجزیه شده و رای گرفته شد و بدو هم يك مرتبه اند که دادم و توجه نکردید.

نایب رئیس - چند قسمت بشود؟
روحی - حالا پیشنهاد میکنم
نایب رئیس - رای گرفته شد قسمت

باین یکی مخالفتند و با آن یکی موافق و يك دسته با آن یکی موافقت و با آن یکی مخالف چه طور رای بدهند؟
آنها می که پیشنهاد کرده اند برای اولاد سردار اسعد باید آنها را جدا آنه رای بعد قسمت راجع به نصیر الدوله را هم علیحده

نایب رئیس - بدو رای گرفته می شود باینکه نصیر الدوله و اولاد سردار اسعد بعد در باقی اعلام

مشارع اعظم - بنده هم يك پیشنهاد کرده ام
نایب رئیس - يك پیشنهاد از طرف آقای مشارع اعظم رسیده قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)
بنده درباره آقای سردار کیریم تقاضای تجزیه دارم

نایب رئیس - بدو راجع بآقایان عبدالسلطنه - قوام السلطنه - قوام السلطنه - امیر نظام - قمران نظام - نصرت الدوله - ناصر الملک - ارفع الدوله سردار طغر نسبت به این آقایان رای گرفته می شود آقایان موافقتی قیام فرمایند.
(اغلب برخاستند)
نایب رئیس - تصویب شد راجع به نصیر الدوله رای می گیریم ببقا راپورت که تومانی پنج شاهی داده شود آقایان موافقتی قیام فرمایند.
(عدد قبلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد رای می گیریم اولاد انان مرحوم سردار اسعد آقایانی که با باغداد راپورت موافقت قیام فرمایند.
(عدد کمی برخاستند)
نایب رئیس - تصویب شد رای می گیریم اولاد زکوز مرحوم سردار اسعد آقایانی که موافقت تومانی پنج شاهی مطابق راپورت داده شود قیام فرمایند.
(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد رای می گیریم بآقای سردار کیریم که مطابق مفاد راپورت تومانی پنج شاهی داده شود موافقتی قیام فرمایند.
(اکثر قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد حالا رای می گیریم باینکه بتصرفه البته آن قسمت هائی که تصویب شده حالاً رای می گیریم به جودع ماده دوازدهم بتصرفه

روحی - بنده اخطار دارم
نایب رئیس - بفرمایند
روحی - بالنسبه باین ماده ما چندی قبل تقاضا کردیم و دفتره بقره تجزیه شده و رای گرفته شد و بدو هم يك مرتبه اند که دادم و توجه نکردید.
نایب رئیس - چند قسمت بشود؟
روحی - حالا پیشنهاد میکنم
نایب رئیس - رای گرفته شد قسمت

قبایل تجزیه بنده نداشت است که تقاضای تجزیه کرده باشید و رای هم گرفته شد و تمام شد.

تدوین - نمی شود باینکه دیگر حرف زد.
نایب رئیس - گویا اخطار دارند
روحی - اخطار ندارم عرض دارم بعضی از نمایندگان (بطور مهمی) حق ندارند حرف بزنند
نایب رئیس - درین رای نمی توانید حرف بزنید

روحی - اخطار نظامنامه دارم
نایب رئیس - مطابق چه ماده؟
روحی - بنده ماده خاطریم نیست (مهمه نمایندگان) گناه من که نسبت خاطریم نیست مطابق آن ماده که قید باورق است پنج نفر هم امضا کردیم از مسائل دینی نیست که باید در نظر باشد

نایب رئیس - نبی شود اینجا قابل تجزیه نیست
شیروانی - بنده اخطار دارم
نایب رئیس - بفرمایند
شیروانی - مطابق یکی از مواد نظامنامه در هر چیزی که بخوانند بارورق رای گرفته شود این چه بی مبایی است؟
نایب رئیس - در قسمت ماده و بتصرفه هر يك علیحده رای گرفته شده حالاً در مجموع مشار اعظم - سردار منتصر - تدوین - میرزا عبدالله خان - امیر اشرف - عبدالعلاء مفتی - نصرت الدوله - وحید الدوله - معتمد السلطنه - احتشام الحکماء - عدل - الملک - سالار لنگر - رهنا - ارباب کبیر - سر کشیک زاده - وکیل الملک - حاج عزالمالک - اخگر - سردار فاخر - تقی زاده - سردار عثمان - دولت آبادی - امیر حشمت - صدر الملک - حاج میرزا اسدالله خان - شیخ المرآتین زاده - آقای میرزا هاشم آشتیانی - مشیر الدوله - فتح الملیرزا - آقا سید معقوب - نجابت - آقا سید محمد - الدین - سردار رفیع - حاج مشیر اعظم - معتمد السلطان - میرزا جواد خان - آفتاب - الملک - افشار - اجداع السلطنه

پیش نهاد جمعی از آقایان است قرائت می شود
(بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد میکنم که نسبت با اعلام بخارج بطور تجزیه رای گرفته شود
بعضی از نمایندگان اینجا مورد ندارد

نایب رئیس - این راجع بخارج است راجع باین ماده نیست
روحی - در دوسیه مراجعه بفرمایند
نایب رئیس - يك پیشنهاد هائی اینچاه است که راجع به قسمت ۸ ماده دوم است که مربوط باینجا میشود و باین ماده مربوط نیست برای اینکه این ماده ترتیب پرداخت را معین می کند ترتیب شهریه ها در ماده ترتیب شهریه ها در ماده دوم است که این پیشنهادات راجع بآنجا است اگر در اینجا پیشنهادی دارد بفرمایند

روحی - بنده اخطار دارم
نایب رئیس - بفرمایند
روحی - بالنسبه باین ماده ما چندی قبل تقاضا کردیم و دفتره بقره تجزیه شده و رای گرفته شد و بدو هم يك مرتبه اند که دادم و توجه نکردید.
نایب رئیس - بنده هم امضا میکنم
میرزا سلیم خان - بنده هم امضا میکنم
نصرت الدوله بنده هم امضا میکنم

(نوشته تسلیم نمودند)
نایب رئیس - يك پیشنهاد رسیده ولی فقط دارای يك امضا است
عظیمی - بنده هم امضا میکنم
میرزا سلیم خان - بنده هم امضا میکنم
نصرت الدوله بنده هم امضا میکنم

کازرونی - بنده با این پیشنهاد مخالفم.
نایب رئیس - بفرمایند
کازرونی - می خواستم عرض کنم که ماده چهارده ماده مهمی است و آقایان هم می خوانند در اطراف آن زیاد حرف بزنند امشب تمام نمی شود و نارض می ماند و این مطلب خیلی مسلم است و جای تردید نیست لذا خوب است خبر کمسیون راجع به ماده دوم مطرح شد و رای بگیرند بعد ماده چهارده را بگذاریم برای جلسه دیگر و اگر چنانچه يك جلسه تمام من البدولی الحتم هم این ماده را بتوانیم تمام بکنیم بنده خیلی متشکر میشوم.

نایب رئیس - رای می گیریم به پیشنهاد آقای مشارع اعظم.
آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اکثر برخاستند)
نایب رئیس - تصویب شد ماده چهارده مطرح است (بشرح ذیل قرائت شد)
ماده ۶۱ - کمسیون وزارتخانه ها مکلف خواهند بود که بودجه تفصیلی خود را با در نظر گرفتن اصول ذیل از اول میزان هفدهم سنه سیچقان ثیل ۱۳۰۳ تهیه نمایند.
۱ - مقرری رتب اول مستخدمین کشوری سی تومان و مقرری رتب اول قضاة چهل تومان.

ب. ابتدای رتب های قانونی مستخدمین کشوری و قضاة از اول حمل تکمیل
۱۳۰۲ ج - مقرری کلیه مستخدمین کشوری و قضاة در حدود حداقل میزان مقرر آن رتب.
نایب رئیس - از طرف کمسیون بودجه راجع به قسمت الف يك لایحه ثالثی تقدیم شده که آن هم قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)
راجع باینکه اول حقوق هم که بر حسب پیشنهاد دولت و بدلائل مرفوضه در راپورت آقای وزیر فرموده نامه که از طرف هیئت دولت در مجلس ایراد کردند و آقای وزیر مالیه هم در کمسیون تأیید و شرحی هم کلیاً پیشنهاد تقاضا نمودند و به علت اینکه از حیث توازن جمع و خرج ملکی اطینان حاصل است و نظر بر رعایت حال و آسایش مستخدمین درانی کمسیون بنا نظر به و پیشنهاد ثانوی دولت موافقت می نماید که میزان درجه اول حقوق مطابق گذشته منظور و پرداخت گردد بنابراین قسمت اول ماده ۶۱ لایحه حذف میشود.

نایب رئیس - ماده چهارده به قسمت (ا) (ب) (ج) تقسیم شده قسمت اول را در واقع کمسیون پس گرفته.
حاج عزالمالک - بنده مخالفم.

نایب رئیس - بفرمایند
حاج عزالمالک - بنده با این پیشنهاد مخالفم بموجب قانون بودجه معین می شود و راپورت اخیر کمسیون معنی بر حذف قسمت اول غلط است و اگر قسمت قسمت مطرح بفرمایند.
بنده پیشنهاد کرده ام که تصریح حداقل حقوق سی دو تومان بشود والا اگر بطور کلی ماده را مطرح بفرمایند بنده اساساً مخالفم اجازه هم قبلاً خواسته ام که صحبت کنم.
مخبر - نظر کمسیون همین است که آقای حاج عزالمالک توضیح دادند بجهت اینکه اولاً بمناسباتی همانطور که در راپورت گفته شده است اول بعزت نبودن معلمان طور در نظر گرفته شد که حداقل حقوق برای مستخدمین کشوری سی تومان و برای قضاة چهل تومان معین شود ولی بعد از مذاکراتی که وزیر فواید نامه در مجلس و آقای وزیر مالیه در کمسیون فرمودند و مطالباتی که شد اطینانی که حاصل شد که کسری نخواهد بود کمسیون این طور رای داد که حداقل حقوق مستخدمین کشوری در سی دو تومان و قضاة هم در چهل و پنج تومان مثل سابق باشد.
نایب رئیس - مذاکرات در ماده چهارده است آقای شیروانی (اجازه)
شیروانی - بنده اجازه خودم را با آقای داور و اگر کردم
حاج عزالمالک - بنده عرض دارم
نایب رئیس - اجازه سابق معفوفاست.
حاج عزالمالک - بنده مانع نیستم که آقای داور فرمایش بفرمایند ولی بنده در این باب یک تردید نظامنامه داریم و خواستیم به بیستم کسانی که قبلاً اجازه می خوانند که بجای نظامنامه این حق را می دهد که معفوفا باشد مگر اینکه يك ماده نظامنامه در این خصوص وضع شود.

نایب رئیس - بحسب سابقه معمول هم بطور بوده است
آقای داور
(اجازه)
داور - بنده باین ماده از دو نقطه نظر مخالفم یکی اینکه این ماده را موافق با قانون استخدام نمیتوانم و یکی دیگر اینکه حفظ حقوق مستخدمین بطوریکه باید در این ماده نشده اما راجع با قانون استخدام بنده شخصاً قانون استخدام را دارای يك بنده و نواقصی میدانم و لازم هم هست که سعی شود و هر چه زودتر تغییرات لازمه را بدهند ولی مادام که يك قانون هنوز نسخ نشده است البته باید تمام مواد و تمام مطالب آن را مراعات کرد و محترم شرد قانون استخدام در ضمن مواد خودش قائل يك اصلی شده است که اصل

نایب رئیس - بفرمایند
حاج عزالمالک - بموجب قانون بودجه معین می شود و راپورت اخیر کمسیون معنی بر حذف قسمت اول غلط است و اگر قسمت قسمت مطرح بفرمایند.
بنده پیشنهاد کرده ام که تصریح حداقل حقوق سی دو تومان بشود والا اگر بطور کلی ماده را مطرح بفرمایند بنده اساساً مخالفم اجازه هم قبلاً خواسته ام که صحبت کنم.
مخبر - نظر کمسیون همین است که آقای حاج عزالمالک توضیح دادند بجهت اینکه اولاً بمناسباتی همانطور که در راپورت گفته شده است اول بعزت نبودن معلمان طور در نظر گرفته شد که حداقل حقوق برای مستخدمین کشوری سی تومان و برای قضاة چهل تومان معین شود ولی بعد از مذاکراتی که وزیر فواید نامه در مجلس و آقای وزیر مالیه در کمسیون فرمودند و مطالباتی که شد اطینانی که حاصل شد که کسری نخواهد بود کمسیون این طور رای داد که حداقل حقوق مستخدمین کشوری در سی دو تومان و قضاة هم در چهل و پنج تومان مثل سابق باشد.
نایب رئیس - مذاکرات در ماده چهارده است آقای شیروانی (اجازه)
شیروانی - بنده اجازه خودم را با آقای داور و اگر کردم
حاج عزالمالک - بنده عرض دارم
نایب رئیس - اجازه سابق معفوفاست.
حاج عزالمالک - بنده مانع نیستم که آقای داور فرمایش بفرمایند ولی بنده در این باب یک تردید نظامنامه داریم و خواستیم به بیستم کسانی که قبلاً اجازه می خوانند که بجای نظامنامه این حق را می دهد که معفوفا باشد مگر اینکه يك ماده نظامنامه در این خصوص وضع شود.
نایب رئیس - بحسب سابقه معمول هم بطور بوده است
آقای داور
(اجازه)
داور - بنده باین ماده از دو نقطه نظر مخالفم یکی اینکه این ماده را موافق با قانون استخدام نمیتوانم و یکی دیگر اینکه حفظ حقوق مستخدمین بطوریکه باید در این ماده نشده اما راجع با قانون استخدام بنده شخصاً قانون استخدام را دارای يك بنده و نواقصی میدانم و لازم هم هست که سعی شود و هر چه زودتر تغییرات لازمه را بدهند ولی مادام که يك قانون هنوز نسخ نشده است البته باید تمام مواد و تمام مطالب آن را مراعات کرد و محترم شرد قانون استخدام در ضمن مواد خودش قائل يك اصلی شده است که اصل

سابقه است سابقه خدمت و مدت خدمت را مک مسئله از ارداد است که باید بآن توجه کرد و رعایت کرد و در چند ماده رعایت این اصل مسلم است

در ماده چهار و سه که راجع بقواعد است معلوم است که قانون استخدام خواسته است خدمات اشخاص را قبل از اجرای قانون استخدام منظور بدارد این اصل را در ماده دیگر که گویا شصت و شش یا شصت و هفت باشد در آن هم همین طور نوشته است که خدمت اشخاص را قبل از شروع با اجرای قانون استخدام یک خدمتی باید دانست و مدرک قرارداد و در هر صورت آن را یک سابقه قرار داد

اگر این طوری که بنده استنباط کرده ام نسبت آقایانی که موافقت باید با دلایل ثابت کنند و اگر اینطور است که اصل سابقه خدمت را قانون استخدام قبول کرده آنوقت چون اصل این است نمیشود برخلاف قانون تعبیری کرد مگر آن تعبیر صریحاً از خود قانون بطور استثناء ذکر شده باشد یعنی بعد از آنکه قانون استخدام می گوید در موقع اجرای قانون باید دید در ادارات اشخاص دارای چه مشاغلی هستند و مشاغل آنها را با رتبه هائی که در ماده ۱۰ ذکر شده است باید تطبیق کرد و بعد در باب قواعد هم خدمت سابق آنها را قبل از قانون قبول کرد آنوقت آمدن و رفتن اینکه ابتدای رتبه های قانونی از موقع اجرای این قانون و حمل ۱۳۰۲ است برخلاف اصل سابقه است

زیرا شما یک نفری را فرض کنید که این شخص بعد از حمل ۱۳۰۲ وقتی که این قانون را خواسته اند به موقع اجرا بگذرانند دارای سمت مدیریت اداره بوده چند سال هم سابقه خدمت داشته بعد از نقطه نظر تقاعد می آید چه میکنند؟ آن چند سال خدمتی را که مملکت داشته است حساب میکنند پس از نقطه نظر ترفیع رتبه چه باید کرد؟ باید اصل سابقه را رعایت کرد یعنی وقتی میتوانیم اصل سابقه خدمت را در یک موردی از موارد دور بیندازیم که قانون آن را صریحاً استثناء کرده باشد و الا این تعبیر برخلاف اصل سابقه است و حق ندارند آن را نلویس کنند و اگر مقنن نخواهد این اصل را تغییر بدهد باید یک طرح قانونی وضع کنند و آن ماده را نسخ کنند و بعد از این سابقه را رعایت ننگند.

اما از نقطه نظر مستخدمین کلیه وقتی که یک عده می خواهند یک کاری را انجام بدهند با هم می نشینند و یک کاری را با هم در نظر میگیرند و یک مقصودی را انجام میدهند گاهی اتفاق می افتد که وضیعت اجازه نمیدهد مقصودشان را انجام بدهند به اشکالات بر میخورند آنوقت یک دیگر اعتراض میکنند بنده خیال میکنم روی هم رفته شبیه به این در مملکت مابیش آمده است که یک اوضاع و احوالی که یک مدتی شاید لازم دارد که تغییر کند و اصلاحات بشود این ها نمی گذارد ما آن مقاصد اجتماعی و عمومی را که داریم به بینیم زود به موقع عمل آمده و صورت گرفته بگذرد را جماعتی جنجال میکنند در اطرافشان و به آنها اعتراض میکنند و یک مبارزاتی به آنها می گویند که این روش تمیز نشینهای ادارات بدرد نمی خورد و یک عده دیگر هم که همان روش تمیز نشینها باشند بگویند یک دیگر که و کلام باشد اعتراض میکنند که این ها خوب کار نمیکنند بالاخره اگر هر دو هم جمع بشوند و از نقطه نظر معاونت بخواهند کار کنند سایر افراد به هم اینها اعتراض دارند و غالب این اعتراضات را اگر درست دقت کنید وارد نیست اصل کار یک اعتراض درش هست اوضاع یک طوری است که نمی گذارد آن اصلاحات بطوری که مایلان می خواهد بشود چون اینطور است ما بیخود از هم گله میکنیم و بیخود همدیگر را مقصر قرار میدهم و آن وقت یک دسته میشوند پشت میز نشین و یک اشخاص هبیبی که اوضاع مملکت را درست گرفته اند روز بروز هم دارند خراب میکنند

کازرونی صحیح است

تجارتخانه باشد یا مستخدم شخص محترمی باشد یا مستخدم دولت باشد یک مسئله از شرایط فوق العاده مهم این است که مستخدم بداند که قدر خدمتش را میدانند او را تشویق میکنند و سعی میکنند که حقوق او منظور بشود ولی اگر یک کسی که همیشه برای شمار کار میکنند مثلا تجارتخانه اگر دارد دفتر دار شما است همیشه از صبح تا شام بکار میخورد دستور ببار بدهید کار بکنند چند کلمه اظهار دلنشینی از کارش بکنند

وقتی که میخواهد برود تفریح بخورد چند کلمه حرف بگوید و بزند وقتی هم که صحبت حقوقش میشود مقدار زیادی صحبت کنید که طرز کارش را بداند نیست و بالاخره سر حقوق هم بگویند که تویک آدم مفت خوری هستی - بدرد نمیخوری - با این مال ممکن است این یک دفتر داری بشود که بدرد بخورد؟

بنده یقین دارم که اگر این یک آدمی باشد که لایق باشد و از روی اجبار زیر دست شما باشد لااقل از مابقی که در خدمت شما است دوست کار نمیکنند و دوستی دنبال کار نمیروند باید مستخدم را عضوی از اعضا که این مملکت را اداره میکنند و یک چرخ از چرخهائی که باید این مملکت را راه بیندازد دانست همانطور و کبل و وزیر سایر مستخدمین باید همه این ها را یک اشخاصی دانست لازم بود یک چرخهائی و اندک مفید و ضروری - وقتی که کار میکند باید سعی کرد آن قسمت را که عیب دارد اصلاح کرد

هر کس که محبوب است او را خارج کرد ولی نباید یک چوب را دست گرفته همه را یک چوب زد مستخدمین اداری اکثرشان را که ملاحظه میکنید اشخاص هستند که درستی متوسط و راستی در عمل در آنها هست آن درستی متوسط که همه را میشود به آن نگاه کرد و اگر یک اشکالاتی در بعضی جاها هست و یک عملیاتی متوجه عده ممدودی است بیشتر در اشخاص است که مقامات عالی دارند ولی آنها تکیه دارای مراتب پائین تری هستند و حقوق آنها از سی تومان یا سی و پنج تومان و چهار و چهل و پنج تومان شروع میشود آنها اشخاصی نیستند که از مملکت دیگری به این جا آمده باشند و ما مور این باشند که در این مملکت هر چه میتوانند مردم را ازیت کنند و از مردم اخاذی کنند و بایشان را از مملکت بیرون بگذارند و بروند پس وقتی ما میخواهیم قانون بنویسیم نباید آنها را که بطور استثناء هستند در نظر بگیریم و از آن رو یک قاعده کلی درست کنیم - حالا چه بایسد کرد؟ اصولا باید از مستخدم حق شناسی کرد

و نه گفت خوب احمیتی ندارد و اگر ضروری هم برسد بهیشت میزنشین میرسد خبر این پشت میز نشینها برای این مملکت کار می کنند و باید حقوقشان منظور شود عرض دیگر بنده این است که چرا حقوق مستخدمین کشوری و قضایه حداقل میزان مقرر معین شده است اگر از نقطه نظر عدم استطاعت باشد و بگوئیم چون پول نداریم باید سعی کنیم که از این گذشته و آن گذشته بزنیم این راهی است که انشاء الله خوب است ولی وزارت مالیه در نظر گرفته بود که اگر دو صد هزار تومان بر اعتبار مصارف بهره برداری اضافه کند چهار صد هزار تومان عایدی پیدا می کند بنا بر این ممکن است دولت هم موافقت کند و آن مسئله حداقل را از این ببرد و اگر بگویند این مبلغ کافی نیست همان دلیل که اگر دو صد هزار تومان اضافه کنند چهار صد هزار تومان عایدی برایشان پیدا می شود بالاخره چیزی که مسلم است این است که مجلس و اکثریت مجلس به این

وسعی کرد که از رتبه خود نترسد و مطمئن باشد که در آنچه و حال او منظور است و هر قدر مدت خدمت او بیشتر باشد بیشتر حق میبرد و بگذرد هم دولت مجلس نمایانده هشت سال - ده سال سابقه او را تشویق میکنند و سعی میکنند که حقوق او منظور بشود ولی اگر یک کسی که همیشه برای شمار کار میکنند مثلا تجارتخانه اگر دارد دفتر دار شما است همیشه از صبح تا شام بکار میخورد دستور ببار بدهید کار بکنند چند کلمه اظهار دلنشینی از کارش بکنند

در این صورت وقتی که رعایت سابقه مستخدم را نمودیم بطور میشود حقوق او را منظور داشت این دیگر اشکال ندارد - برای اینکه وقتی که قبول کنیم حقوق مستخدم محفوظ باشد آن وقت مدت خدمت که هر یک شخصی است و عمر خودش را صرف یک کاری کرده و خیال کرده است که این مدت یک حقی برای او ایجاد خواهد کرد

آن مدبر را نباید از بین برد - اگر این اصل را در نظر بگیریم وقتی که به این مادر نگاه کنیم می بینیم که مدت خدمت مستخدمین کشوری و قضات را از اول تنگ و زایل ۱۳۰۲ فرار داده - خیلی خوب شده است بنگه قبل از آن کرده بودند که باید بود؟

فرض کنید یک کسی هشت سال باده سال خدمت کرده است بچه دلیل نباید این مدت را منظور داشت؟ بنده تا حالا که ندیدم کسی دلیل آن را برای من بگوید لابد آقایان موافقین بعمت خواهند گفت و اکثریت قضاوت خواهند کرد ولی باید این نکته را در نظر گرفت و نه گفت خوب احمیتی ندارد و اگر ضروری هم برسد بهیشت میزنشین میرسد خبر این پشت میز نشینها برای این مملکت کار می کنند و باید حقوقشان منظور شود عرض دیگر بنده این است که چرا حقوق مستخدمین کشوری و قضایه حداقل میزان مقرر معین شده است اگر از نقطه نظر عدم استطاعت باشد و بگوئیم چون پول نداریم باید سعی کنیم که از این گذشته و آن گذشته بزنیم این راهی است که انشاء الله خوب است ولی وزارت مالیه در نظر گرفته بود که اگر دو صد هزار تومان بر اعتبار مصارف بهره برداری اضافه کند چهار صد هزار تومان عایدی پیدا می کند بنا بر این ممکن است دولت هم موافقت کند و آن مسئله حداقل را از این ببرد و اگر بگویند این مبلغ کافی نیست همان دلیل که اگر دو صد هزار تومان اضافه کنند چهار صد هزار تومان عایدی برایشان پیدا می شود بالاخره چیزی که مسلم است این است که مجلس و اکثریت مجلس به این

بنده یقین دارم که اگر این یک آدمی باشد که لایق باشد و از روی اجبار زیر دست شما باشد لااقل از مابقی که در خدمت شما است دوست کار نمیکنند و دوستی دنبال کار نمیروند باید مستخدم را عضوی از اعضا که این مملکت را اداره میکنند و یک چرخ از چرخهائی که باید این مملکت را راه بیندازد دانست همانطور و کبل و وزیر سایر مستخدمین باید همه این ها را یک اشخاصی دانست لازم بود یک چرخهائی و اندک مفید و ضروری - وقتی که کار میکند باید سعی کرد آن قسمت را که عیب دارد اصلاح کرد

اندازه ها دولت را فقیر نمیداند و بودجه را در مضیقه تصور نمی کند برای اینکه بعضی راپها داده شده معلوم می شود یک دولتی است که استطاعتی دارد چه دلیله دارد اشخاصی که استطاعت دارند و بدون کمک دولت میتوانند زندگی گانی نمایند چندین سال است از دست دولت پول میگیرند

حالا من به آن شهریه بگیرهائی که استطاعت ندارند کاری ندارم ولی در میان آنها یک اشخاصی هستند که میتوانند بدون کمک دولت زندگی کنند آنها را باید دادا ولی یک کسی که کار میکند و زحمت می کشد اگر چهار پنج تومان در نتیجه چندین سال زحمت با او اضافه داده شده است باید برگرداند بچه دلیل؟

این فلسفه های کج و معوجی را که در هر دقیقه یک طور عرض اندام می کند باید از بین برد اگر مایک اصولی اتخاذ کردیم و گفته ایم اشخاصی که دارای یک حقی هستند باید آن حق را منظور کرد اگر این طور است خیلی خوب در باره مستخدمین هم باید عمل کرد

اگر نداریم چه علت داشت که برای دیگران رای دادند بنده تصور می کنم که در این قسمت اگر آقایان توجه کنند در نظر بگیرند که اولاً در ادارات همه اعضاء ماهی دوست تومان سید تومان حقوق ندارند و عده اشخاصی که حقوقشان بیش از صد تومان است کم است و اکثریت اعضاء ادارات اشخاصی هستند که حقوقشان از سی و دو تومان شروع میشود و در هر اداره که نگاه میکنید می بینید چند نفر منشی و کتاب دار و یک نفر رئیس دارد که صد و پنجاه تومان حقوق میگیرد بنابراین نسبت با اشخاصی که مبلغ کمی حقوق دارند و زحمت زیاد میکنند و همیشه طرف اعتراض هستند اگر در موقع رای جنبه سخاوت را در باره آنها نشان بدیم گمان میکنم چندان بد نباشد در موضوع مقرری بنده نمیخواهم صحبتی کنم برای این که خود دولت این قسمت را اصلاح کرده زیرا با آن سی و دو تومان نمیشود زندگی کرد چه رسد به اینکه مبلغی هم کسر کنیم ولی راجع بقسمت دیگر که ابتدای رتبه از سنه ۱۳۰۲ محسوب و حداقل حقوق باید داده شود در این دو قسمت بنده گمان میکنم با مراجعه به اصل لزوم حق شناسی از مستخدم و حفظ حقوق مستخدم و اینکه سنواتی که

کار کرده اند نباید پامال کرد بلکه باید از آنها تشویق کرد و نباید این اصل تقشور را از بین برد خوب است آقایان کمک نمایند و به این ماده رای ندهند و آن را اصلا از بین ببرند که مستخدمین هم کمک شده باشد

نایب رئیس آقای سالار اشگر (اجازه) سالار لشکر عرضی ندارم نایب رئیس آقای مشار اعظم مشار اعظم بنده مخالفم آقای سید یعقوب بنده هم در این ماده اجازه خواسته بودم نایب رئیس بنده موافقت می کنم آقای تقی زاده (اجازه) تقی زاده عرضی ندارم نایب رئیس آقای محمد ولی میرزا (اجازه) محمد ولی میرزا مخالفم نایب رئیس آقای شیخ المراقب زاده (اجازه) ندین - بنده قبلاً اجازه خواسته بودم

نایب رئیس آقای شیخ المراقب زاده قبلاً شما اجازه خواسته بودند

در دوره چهارم یک قانون استخدامی وضع شد قبل از اینکه قانون استخدام وضع شود در این مملکت ادارات مرتب و منظمی بود آنها هم در تحت یک تشکیلات مخصوص اداره میشد که تقریباً در حدود همین تشکیلاتی است که بعد در تحت قانون استخدام بصورت مرتبی درآمد آن تشکیلات با اینکه در موقع خودش صحیح بود ولی قیمت قانونی نداشت یعنی قانون برای آن ها وضع نشده بود و از این جهت یک سوء رفتارهای تولید شده و باعث شکایات مردم شده بود برای همان مستخدمینی که ما برای آنها سنگ بسپنه میزنیم یک اشکالاتی فراهم کرده بود مثلا در ادارات دولتی مستخدمینی بودند که پانزده شانزده هفده سال یک شغل را عهده دار بودند و بعضی بودند که برای مناسبات با اشخاص میآمدند و فوراً مقامات عالی را اشغال میکردند نظریه مجلس و دولت از وضع این قانون فقط جلوگیری از این قسمت ها بود یعنی اینکه اشخاص در ادارات دولتی باید تربیتی ترقی نمایند و یک حقوقی هم بگیرند

قانون استخدام وضع شد و به قول آقای آقاسید یعقوب دکتر آندروها ما گفتند که قانون شامل ما نمیشد یعنی قانون که وضع می شود همیشه ناظر به آنچه است مگر اینکه در همان قانون نسبت یک دسته یک نبود باشد که گذشته را هم شامل شود

قانون استخدام به نظر اغلب آقایان رسیده است آقای داور در ضمن اظهاراتشان فرمودند که این قانون تکیه کرده است بسابقه ما آنچه در این قانون میبینیم سابقه خدمتی است که هر شا دانسته این است که قبل از میزان ۹۹ باشد

حالا اعم از اینکه یک روز قبل از میزان ۹۹ باشد یا نوزده سال قانون به آن قسمت هیچ توجهی نکرده و هیچ نظری نداشته است چرا این نظرها نداشته است تصدیق بفرمایند وقتی که نباشد از برای یک مستخدمی درجه بنای کنند و قید کنند که باید در مدت محدودی آن مدارج را سیر کند بنابراین باید مبنی هم برای او قائل شد که از چه تاریخی باید در فلان درجه دو یا سه سال باشد تا این که لیاقت پیدا نموده و بر تبه مافوق برسد در موقعی که این قانون وضع میشد اگر میخواستند رعایت سوابق اشخاص را از نقطه نظر ورود آنها بعهدت بنمایند و بگویند مناط ترقی سابقه خدمت است و سابقه خدمت این است که هر شخصی که وارد خدمت شد از زمانی که حکم در دست میگیرد تا آن تاریخی که این قانون می خواهد اجرا شود باید دید که چند سال خدمت کرده و آنوقت برای طی مراتب چند سال لازم داشته و مراتب او مطابق قانون استخدام منظور شود

اگر مقنن میخواست این اصل را رعایت کند تصدیق بفرمایید که ای چه با اشخاص بیچاره همانهایی که مورد ترحم هستند و حالا درجه اول و دوم این اشکال هستند قانون حق میدادند که در درجه هفتم یا نهم باشند و ای چه با اشخاصی که یک روز قبل از ۹۹ وارد خدمت شده اند و امروز رئیس اداره یا مدیر کل شده اند و استعفا نداشتند و اگر مامید را سابقه خدمت قرار میدادیم تصدیق بفرمایید که یک هرج و مرج فوق العاده در ادارات تولید میکرد و وقتی که این سبب هرج و مرج بنظر قانون گذار های دوره چهارم و اشخاصی که این پیشنهاد را کردند معتقد شدند بر اینکه ماه سابقه اشخاص کار ندارند و از زمانی که ما این قانون را بوقوع اجرا میکنیم می بینیم اشخاص متصدی چه شغلی هستند آنوقت آن مشاغل را با مراتبی که اینجا قید شده تطبیق میکنیم و می گوئیم شغل آنها همین است که تطبیق شده

آقای داور می فرمایند اگر روزی که ما قانون استخدام را اجرا می کردیم یک کسی بود که رتبه اداریش فرض بفرمایید مدیری شصه بود در مدیریت شصه باید ۴ سال باشد و روزی که ما قانون را اجرا کردیم دو سال و شش ماه مانده بود شش ماه که از سنه اول اجرای قانون استفاده گذشت این شخص استحقاق ترفیع رتبه پیدا میکند آنوقت از این نکته فطنت می کنند روزی که میخواهند قانون استخدام را تطبیق کنند آن بدبخت فلک زده کشف او تطبیق می شود با رتبه منشی دومی و پانزده سال است منشی دوم است آن را چرا بالاتر نبرند

وقتی که قانون را بوقوع اجرا می گذاشتند در وزارت خانه ها اشخاصی بودند که دارای سوابق زیادی بودند و وقتی که رتبه آنها را با قانون تطبیق کردند باز رتبه شان منسجم و با هم شد این بود که آمدند و گفتند ما بسابقه کار نداریم و روزی که قانون را اجرا می کنیم از آن روز خدمت محسوب می شود و اگر غر از این میگردیم تبعیض میشد برای اینکه شادو سال سابقه بکنفر را رعایت می کنید ولی ۱۰ سال سابقه بکنفر دیگر را رعایت نمی کنید

چطور کسی که دو سال سابقه داشته است سابقه آن رعایت بشود ولی یک کسی که ۱۰ سال در ادارات بوده و امروز مطابق قانون باید مدیر اداره شود باز میگوید منشی سوم باشد و در آن رتبه بماند این خلاف حق و انصاف است و گمان میکنم اشخاصی که طرفدار مستخدمین باشند با این ترتیب راضی نشوند در موقعی که این قضیه در کمیسیون بودجه مطرح بود کمیسیون معتقد بود که ماده ۶۶ صریح در این قسمت است یعنی صراحت دارد که میداد ارتقاء مستخدمین روزی است که قانون استخدام بوقوع اجرا گذاشته شود

دلیلش را هم همین ماده ۶۶ فرار داده که قید کرده است نباید بعد از میزان ۹۹ باشد بلکه باید در وقت خدمت او قبل از اول میزان ۹۹ باشد و بنده که در کمیسیون بودجه بودم میدیدم که کمیسیون دارای این عقیده است که قانون استخدام هیچ نظری بسابقه نداشته و فقط بنظر نظرش این بوده که بعد از میزان ۹۹ نباشد این بود که اینطور رای داد در این رای بعقیده بنده و اغلب اشخاص که آشنا با اصول اداری هستند بل رعایت کاملی در حق مستخدمین ادارات شده است و گمان می کنم اگر آقایان یک قدری تأمل کنند (زیرا هیچکدام نظر شخص باین قضایا ندارند) خواهند دید که قوانین نظری و عقیده

کردن مبداء ارتقا رتبه به اجرای قانون استخدام چندبرابری مستخدمین بهتر است تا اینکه مابدهاء را اول ورود خدمت بدانیم .

اما راجع به قسمت حداقل . اولاً این نکته را عرض کنم اگر ما گفتیم یا بنده عرض کردم که وزارت مالبه در تطبیق این قانون اشتباه کرده است تصور حمله نکنند من نقطه نظر من جمله نیست .

ماده مقدمه این قانون تصریح دارد در اینست که در سال اول خدمت در هر رتبه حداقل مقرری آن رتبه داده می شود .

در سناول در وزارت مالبه این ماده ابدأ رعایت نشده و مطابق بودجه هم که به کمیسیون بودجه فرستاده اند پیدا بود که ابدأ رعایت نشده است به علاوه این ماده يك قيد دیگری هم دارد که هنوز مورد توجه هیچ يك از آقایان اعضاء دولت واقع نشده است و آن این است که تفاوتی که در این ذکر کرده است این تفاوت برای مدت استخدام است در آن رتبه است یعنی تفاوت حقوق حد اقل و اکثر ثبات پنج تومان است و این مبلغ باید در ظرف سه سال علاوه شود نه در ظرف همان سال اول یا هر وقت که وزیر میل کرد زیرا می نویسد .

در سال اول خدمت در هر رتبه حداقل مقرری آن رتبه داده می شود و تفاوت بین حد اقل و اکثر که از سال دوم خدمت در يك رتبه ممکن است داده شود تا آخر مدت در آن رتبه نباید از يك ششم مقرری همان رتبه تجاوز نماید .

در سنه گذشته وزارت مالبه حداکثر را که داده سهل است بلکه تمام حداکثر را هم داده .

سؤال کردیم که بچه علت جواب دادند که ما خواستیم قانون را در قسمت مرکز تطبیق کنیم .

آمدیم از نقطه نظر حقوق اشخاص تطبیق کردیم یعنی دیدیم يك شخص دو بست تومان حقوق دارد و شغل او عام معاونت اداره میشود .

چون معاونت اداره حداکثر حقوقش يك صد و نود و يك تومان است آن وقت نه تومان از حقوقش کسر کردیم و رعایت قانون را کردیم و حداکثر حقوقش را به او دادیم موقعی که شغلش را تطبیق می کردند در آن رتبه قانونی بر فرض هم که معاونت اداره مطابق این قانون باید صد و شصت و چهار تومان حقوق بگیرد آن وقت این جا آمده اند صد و نود و يك تومان داده اند این بودجه معتقد شد که باید حداقل را بدهند .

اولاً باید بدانید که این موضوع در جلسه

۲۹ کمیسیون بودجه که در تاریخ هشتم جوزا معتقد شد و این قضیه مطرح و رأی داده شد در آن تاریخ همه آقایان میدانند که قریب يك میلیون بلکه متجاوز کسر بودجه داشتیم و هیچ معنی هم از برایش نداشتیم آن وقت به اینطور خلاف تعبیر های قانونی هم دچار شدیم یعنی در يك وزارت خانه حداکثر می دادند و يك وزارت خانه دیگر داد میزد که من از نقطه نظر اینکه پول ندارم نمی توانم قانون استخدام را اجرا کنم .

این بود که کمیسیون بودجه از نقطه نظر جریان آن کسر و از نقطه نظر اینکه این اشخاص که این اضافات را گرفته اند .

این راه هم آقایان عرض کنم مطابق بودجه مالتی که ما دیدیم وزارت عدلیه در سنه گذشته حداقل داده است و هم چنین اغلب وزارت خانه ها هم حداقل داده اند فقط وزارت مالبه بوده است که حداکثر داده است آنچه نه از نقطه نظر عدل بلکه از نقطه نظر سوء تفسیر قانون بجای اینکه مشاغل را برآورد تطبیق بکنند

شیروانی - چون نزدیک بخاری هستند .

شیخ المراقب زاده - آمده اند حقوق را برآورد تطبیق کرده اند این بود که کمیسیون بودجه معتقد شد که در هر دو سنه حداقل داده شود و ممکن است در ظرف سال بعد آن اضافه رعایت شود چون گفته میشد که بودجه کسر دارد و از حقوق وزارت خانه ها کسرهای کردند که خودشان هم تصدیق میکنند .

از نقطه نظر اداری برای آنها تولید اشکالاتی نموده حتی بنده خوب بخاطر دارم که در آن تاریخ يك عقیده پیدا شد که حقوق مستخدمین را از پنججا تومان بیلا دولت تومانی در قران سه فران کسر کند که لافل کسر بودجه جریان شود ولی کمیسیون بودجه از نقطه نظر اینکه بنایا بود يك کسری شود بسالویه شود آمد این رأی داده .

حالا بنده که یکی از موافقین هستم آنقدر اصرار ندارم که در هر دو سنه حداقل داده شود ولی سؤال میکنم که دولت باز همان حداکثر را خواهد پرداخت .

کدام فصولی از اصول قانون استخدام بدولت این حق را داده است که در آن مدتی که مأمور مشغول خدمت است تمام تفاوت بین حداقل و اکثر را در باره او از سال اول رعایت نمایند .

در صورتیکه در ماده دیگر تصریح دارد که اگر در سال دوم و سوم و حتی بعد از انقضای مدت خدمتش شغل بالاتری پیدا نکرد تفاوت حداقل و اکثر در باره او منظور خواهد شد .

این ماده هم می فهماند که دولت نمیتواند از همان سال اول که میخواهند قانون را در باره مستخدم تطبیق کند تمام حداکثر را با بدهد در خانه میگوام عرض کنم که هیچ نقطه نظر خصوصی در این جا نیست و آقایانی هم که از این قسمت دفاع میکنند تصور کرماند که نسبت به مستخدمین دولت يك ظلمی شده است در صورتیکه اگر يك قدری تأمل بفرمایند خواهند دید که نه تنها ظلم نشده است بلکه يك قدری رعایت حال آنها هم شده است و اگر مبداء ورود بخدمت را ما مبداء قرار میدادیم آن وقت مبداء بود که برای مستخدمین بچاره که آن قدر برایش سنگ بسته زده میشود چقدر تولید مشکلات میکرد وجه اشخاص باید از آن رتبه های اولی که در وزارتخانه دارند و يك روز یا دو روز قبل از میزان ۹۹ وارد خدمت شده اند کجا باید بروند و زمین شان را کجا باید بکار بزنند آن وقت از ته اداره چه اشخاصی باید بروند مدیر کل بشوند .

تدین - بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود .

نایب رئیس - يك پیشنهاد دیگری هم زاجع بخدمت جلسه رسیده است قرائت می شود .

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم چون شب گذشته جلسه ختم شود قائم مقام .

مشارعظم - بنده با ختم جلسه مخالفم .

تدین - رأی بگیرد .

نایب رئیس - رأی بگیرد .

آقای قائم مقام آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد .

(در این موقع آقایان نمایندگان برای خروج از مجلس حرکت نمودند)

نایب رئیس - آقایان بفرمائید تا تکلیف جلسه بعد معلوم شود پیشنهادی راجع به تعیین جلسه بعد از طرف آقای عدل الملك رسیده قرائت میشود .

داور - خوبست بماند برای اول جلسه آتی .

نایب رئیس - چون عده کافی نیست میناند برای جلسه بعد .

(مجلس سه ساعت از شب گذشته ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملك

منشی علی اقبال الممالک

منشی معظم الممالک

جلسه ۹۹ صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه ۲۳ جمادی ۱۳۰۳ مطابق ۲۶ جمادی الثاني ۱۳۴۳

مجلس سه ربع ساعت قبل از غروب بریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس تشکیل گردید .

صورت مجلس یوم یکشنبه ۲۹ قوس را آقای اقبال الممالک قرائت نمودند

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم .

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده هم بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم

نایب رئیس - آقای عرفانی (اجازه)

حاج آقا اسمعیل عرفانی - آقای قوام الدوله را جزء غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتی که ایشان سه روز است تا خوش هستند .

نایب رئیس - بعد رسیدگی میشود آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم .

نایب رئیس - آقای اعتبار الدوله (اجازه)

تصویب صورت مجلس عرضی دارم

نایب رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)

عدل الملك - بنده در جلسه گذشته در خانه جلسه پیشنهاد کردم جلسات را از عصر بصبح تبدیل نمایند ولی چون عده کافی نبود قرار شد در اول جلسه مطرح شود چون این مسئله در صورت مجلس نوشته نشده بود تذکرأ عرض کردم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم ولی قبل از همه اجازه خواسته بودم

نایب رئیس - در صورت مجلس فرمایشی نیست ؟

(اظهاری نشد)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - در جلسه پنجشنبه گذشته راجع بهنگ احترامی که نسبت به آقای شیروانی شده بود بنده تأسف خودم را بعرض مجلس رساندم آنچه فهمیدم

در هر اریض بنده سهوه تقاضم شده است و در خارج همچو تصور کرده اند که بنده عرض کرده ام شخصی مرتکب مربوطی یکی از ادارات دولتی یا نظمی بوده است در صورتی که شخص مرتکب مربوط به هیچ يك از ادارات نبوده شخص عادی بوده و مربوط به هیچ يك از ادارات دولتی هم نبوده است .

مدرس - خلاف عرض کرد اند

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - همه آقایان محترم در نظر دارند در آن اوانی که مردم فریاد می کردند و از اوضاع استبداد شاکی بودند اول چیزی که میخواهند دیوانخانه و عدالت خانه بود و تقاضا داشتند معاکم قانونی قضائی که در حدود قانون اقدامات کنند تشکیل شود و يك قضاة مفیدی در این مملکت پیدا شوند بعد از مشروطیت که قانون اساسی نوشته اند در قانون اساسی تصریح شد که قوای دولتی و حکومتی منشعب به سه شبه شود و هر کدام از آنها سر جای خودش مستقل باشد و بیارتاخری قوه مجریه و مقننه و قضائیه که عدلیه باشد در ردیف هم هستند ولی از آنجائی که قوه قضائیه در تحت نظارت قوه مجریه واقع شده بود و قوه مجریه در قوه قضائیه يك تأییدی داشت و تا کنون هم دارد مخصوصاً در قسمت ولایات عدلیه آنطوری که باید نمونکند و توسعه پیدا کند نشد تشکیل معاکم را در ولایات قوههای مجریه وقت بطوری داده اند که بالعین تصرف مردم را فراهم ساخته است .

زیرا که بيك عده میگفتند شما بروید در ولایات قضاوت کنید و حق الفضاوة هر چه می توانید از مردم بگیرید و با آن کلان کنید بدیهی است نتیجه اینطور قضاوت چه میشود .

تا اینکه در زمان وزارت عدلیه آقای سردار معظم یکی از قدمهای خوب بر جسته که برای ترقی عدلیه برداشته شد این بود که تمام عدلیه های ولایات را منحل کردند و يك معاکمی با داشتن يك حقوق های معنی در ولایات تشکیل شد و از آن بعد دیگر معاکمه بی حقوق وجود ندارند .

حالا بنده میخواهم وارد شوم در این که نسبت بسیاست خارجی عدلیه چند اهمیت دارد و ما چقدر باید بترقی عدلیه علاقه مند باشیم .

باید آن قوانین را که عدلیه فاقد است وضع کنیم و تشکیلات آن را مرتب نماییم و ما بطوریکه در مرکز نسبت بقضاة امتحان بعمل آمد در ولایات هم قضاة امتحان بدهند .

اینها مسائلی است که سر جای خودش گفته خواهد شد .

چیزی که باعث شد بنده آقایان را مدع شوم این بود که با اهمیتی که عدلیه دارد و همه آقایان هم تصدیق دارم که بهتر از من مطلع هستند ابتدای تأسیس معاکم از سنه ۱۳۲۸ بوده است از آن تاریخ بعد دولت با عدلیه های ولایات بطوری معامله کرده است که قوه قضائیه در این مملکت قهرأ زبون شده است یعنی آن اهمیتی را که دولت بيك تحصیل دار مالبه داده است بطور حتم بنده عرض میکنم که بر رئیس استیضاف يك ولایت داده است چه از وضع و چه از حیث تجلیلات و غیره البته آقایان نمایندگان ولایات ملاحظه فرموده اند که دولت بانقضات و عدلیه های ولایات چطور معامله میکند و در شعبات قضائی ولایات دولت طوری معامله کرده است که شاید مردم خیال کنند يك نفر قضی دودرجه سه درجه از امین مالبه بیست تراست در صورتیکه مقامش خیلی مهمتر است و طوری حکام در ولایات جلوه داده اند که همانطور که در قضاوت در امور مالبه دارند در قوه قضائی هم دارند در صورتی که اینطور نیست .

خلاصه دولت طوری برداشت کرده است این قضیه را طوری جلوه داده است که در فلان ولایت رئیس نواقل رئیس يك اداره است و رئیس معاکمه ابتدائی هم رئیس يك اداره در صورتیکه رئیس يك معاکمه ابتدائی از قضاة مهمتر است و مقامش خیلی مهمتر از يك رئیس نواقل يك ولایت است آن وقت این اندازه زبون شده اند که بار رئیس نواقل هم درجه شده اند .

حاج ملک التجار - بواسطه احکامی است که میدهند .

یاسائی - بی بنده هم تصدیق می کنم که در وزارت عدلیه يك نواقصی هست در وزارت معارف هم يك نواقصی است . ولی يك مرتبه دیگر بنده عرض کردم که اگر در معارف مایک قضائی هست هیچ وقت نباید مامنکر معارف جمیع بشویم و بر گردیم بآن مکاتب قدیمه اگر در عدلیه و معاکم قضائی مانقضاتی هست نباید معتقد شویم باصول خود سرانه حکام قدیم و چوب و فلک و آن شل کن وقت کن ها و آن ترتیبیاتی سابقاً در ایالات و ولایات بوده البته باید دید نواقص عدلیه ها چیست و آنها را رفع کرد .

بنده عقیده داشتم در هر دو سنه با بودن نمایندگان میرزی در مجلس شورای ملی عطف توجه کاملی با رضاع عدلیه و معارف خواهد شد چون این دو اداره از مواد مشروطه است .

از آثار مشروطیت فقط این دو مسئله در مملکت باقی است سایر چیزها در دوره استبداد هم بود البته باید به عدلیه يك اهمیت مخصوصی داده شود و تشکیلات آن را توسعه بدهند باید بودجه اش را اضافه کرد

ولی متأسفانه امسال در آخر سال دیدیم يك مرتبه هشتاد هزار تومان از بودجه عدلیه کاستند و وزارت عدلیه هم نمیدانم به مناسبت قبول کرد .

در نتیجه کاستن بودجه عدلیه از قراری که اطلاع پیدا کرده ام در این چند روز حکم انضال عدلیه های ولایات را در طری يك تلگرافی امضاء کرده و به سهولت صادر نموده اند .

انضالی که در زمان وزارت آقای سردار معظم شد از نقطه نظر تشکیلات و تأمین حقوق قضاة بود و خوب هم بود ولی این انضال هیچ شباهت بآن انضال ندارد زیرا این انضال باعث میشود که عدلیه های ولایات باین حال باقی بماند و در آتی هم نتوانند آن را اصلاح کنند .

ما امیدواریم در آتی دولت توجهی بکنند .

در سایر ممالک دولت ها که از ملت يك چیزی میگیرند با دست دیگر می رسد - دهن در لی در مملکت مادست گرفتن که شنب مالبه باشد در سه جا حتی در قراء مملکت هم هست و خیلی بسط دارد مادست پس دادن فرضاً نظمی حقوق افرادش مایه ۶ تومان امینه حقوقش ۶ تومان و نیم است مثلا قوه قضائیه در اغلب نقاط بیست صاحبه ناحیه ندارند چه برسد بسالجه معالی از قراری که اخیراً بنده شنیدم آقای ادیب السلطانه وزیر عدلیه بایک امضاء چندین معاکمه را منحل و تبدیل بصلح نامحدود کردند .

فقط تقلید صرفی از خارجه شده است .

مثلا شنیده اند در انگلستان معاکم صلح نامحدود درست کرده اند خیال کرده اند در مملکت ما هم مقتضی است معاکم صلح نامحدود تأسیس شود و يك نفر قضی ابتدائی فرضاً بتواند قضایای صد هزار تومانی را حکم بدهند و قطع و فصل نماید .

و اما تقلید خیلی غریبی است جاهائی را که عدلیه اش منحل و تبدیل بصلح نامحدود نموده اند یکی بزد است .

البته آقایان می دانند بزد با اهمیت تجارتی که دارد بجای اینکه مخصوصاً معاکمه تجارتی هم داشته باشد تازه آمده اند معاکمه ابتدائی آنجا راه منحل کرده اند گفته اند فقط معاکمه صلح نامحدود کافی است بيك امین صلح در تمام بزد از ناانین گرفته تا شهر بابک که زیر فرمان است قضاوتش با آن يك نفر باشد تازه هم معلوم نیست آن يك نفر صلاحیتش محرز باشد یا نباشد دیگر از جاهائی که موقعیت سیاسی هم دارد استر آباد است آنجا از نظر سیاست خارجی فوق العاده مهم و معاکمه آنجا فوق العاده لازم است دولت در سال گذشته برای تشکیل بيك معاکمه سیاسی

در آنها مبالغی متضرر شد و بالاخره ما چار شد معاکمه چنانی در آنها تشکیل بدهد حالا عوض اینکه بجای آنجا اهمیت بدهند آمده اند معاکمه ابتدائی آنجا راه منحل کرده اند و گفته اند صلح نامحدود باشد و قاضی آتوم کسی است که نمیداند مبداء اسس از چه اشتقاق پیدا کرده .

دیگر از نقاطی که تبدیل کرده اند کردستان است آن هم از نقطه نظر روحی اهمیتش هیچ جای تردید نیست و باید معاکم قضائیش طوری باشد که بتواند بعداوی که از داخل و خارج بآنجا راجع می شود رسیدگی کند .

دیگر از این نقاط زنجان است و یکی بار فروش است .

دیگر قزوین است .

این پنج شش ولایت که از ابتدای تأسیس عدلیه در ولایات تا کنون معاکم ابتدائی داشته اند حالا همه را تبدیل کرده اند بصلح نامحدود و عجب تراز همه این است در موقعی که عدلیه های ولایات بودجه صدهائی نداشتند هر وقت عدلیه مرکز يك بودجه داشت و حقوق مرتب بقضاة میدادند برای عدلیه قزوین هم حقوق بودجه معین میکردند و صورتیکه سایر ولایات حقوق مرتب نداشتند من تعجب میکنم در دوره پنجم با بودن آقایان و کلا عدلیه سی فقراتی بکنند و قوه قضائیه اینطور زبون و کوچک بشود در زمان کابینه و تقویت الدوله معاکم استیضافی در اصفهان و بعضی از ولایات تأسیس شد که ما حالا باید یاد بیاوریم و از آن کابینه تحسین کنیم .

ولی حالا با بودن مجلس شورای ملی بيك قوه ای را که برابری میکند با قوه مقننه و در عرض هم هستند اینطور زبون کرده اند که بعداوی تا چهار صد تومان رسیدگی کنند .

مثل تهران و اگر درست دقت کنیم می بینیم معاکم تهران خیلی زیاد است زیرا معاکمه ابتدائی چهار معاکمه استیضافی یعنی در معاکمه تجارت و در معاکمه چنجه و معاکمه ابتدائی حقوق که هشت معاکمه ابتدائی میشود و صلحیه محدود و دوازده صلحیه ناحیه و تقریباً بیست سی معاکمه در طهران است وقتی که این را مقایسه می کنیم با سایر جاها می بینیم هیچ طرف مقایسه نیستند فقط در شعبه تیز که تعلق به تمام مملکت دارد بقیه معاکمی که در تهران است مخصوصاً بخود طهران است .

خلاصه وزارت عدلیه حکم کرده است که بيك قسمت از عدلیه ها منحل شود .

بعلاوه در ساوه و دماوند و شهریار معاکم صلحیه را منحل و تبدیل کرده اند به صلح نامحدود و این تشکیلات را بدون استعجاب و استطلاع از مجلس داده اند و بنظر بنده قانون استخدام کشوری تکلیف این قضیه را معلوم نکرده است یعنی نکته